

BULLETIN

*Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske,
lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri
SAV v Bratislave*

VIII. zjazd

Bratislava 2020

**Bulletin Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske
a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave**

BULLETIN 2020, č. 44

**Sekretariát Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske
a veterinárske vedy pri SAV:**

Fakulta biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre

Tr. A. Hlinku 2

949 01 Nitra

Názov: **BULLETIN 2020, č. 44**

Zostavil: prof. Ing. Jozef Golian, Dr.

Rok vydania: 2020

Náklad: 150 ks

Tlač:

Recenzenti: prof. Ing. Marcela Capcarová, DrSc., Ing. Margita Kuklová, CSc.

Vydavateľ: Garmond Nitra

Rukopis neprešiel redakčnou úpravou vo vydavateľstve.

ISBN 978-80-89703-84-5

	Obsah	
1.	Rok 2020 – pandémie, zákazy, strach a obmedzenia	5
2.	Potravinová sebestačnosť - základný pilier rozvoja poľnohospodárstva a potravinárstva	7
3.	Cestovná mapa výskumných infraštruktúr - SK VI Roadmap 2020 - 2030	12
4.	Misia Európskej únie v oblasti Zdravie pôdy a potraviný „Starostlivosť o pôdu znamená starostlivosť o život“	18
5.	Čas bilancovania vedeckej práce	20
6.	Nositelia Fándlyho medaily 2020	24
	Juszczak Leslaw, prof. dr hab. inž.,	24
	Golian, Jozef, prof. Ing. Dr.,	24
	Karovičová Jolana, doc. Ing. PhD.,	25
	Štefančík Igor, doc. Ing. CSc.,	25
	Jendruch Jozef, Ing. PhD.,	26
	Mojžišová, Jana, Dr. h. c. prof. MVDr. PhD.,	26
	Nagy, Jozef, prof. MVDr. PhD.,	27
	Vorlová Lenka, prof. MVDr. Ph.D.,	28
	Bíro, Daniel, Dr.h.c. prof. Ing. PhD.,	28
	Nedělník Jan, RNDr. CSc.,	29
7.	Jubilanti v roku 2020	30
	doc. Ing. Jozef Konôpka, CSc. 80-ročný	30
	Ing. Július Forsthoffer, CSc., 85 ročný	32
	Prof. Bíro oslávil 70 rokov	33
8.	Správa o činnosti Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave za rok 2020	34
9.	Plán práce Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave na rok 2021	43
10.	Podujatia realizované v roku 2020	54
	Seminár „Senzorická kvalita potravín, tradičné a moderné trendy“ konaný dňa 24.9.2020 na UVLF V Košiciach	54
11.	Výsledky súťaže 8. ročníka súťaže „Mladí vedci 2019“ vyhlásená SSPLPVV pri SAV v Bratislave	55

Rok 2020 – pandémia, zákazy, strach a obmedzenia

Rok 2020 vstúpi do našej histórie ako rok netypický, ktorý sa síce začal normálne, ale už na jeho začiatku boli informácie o šírení koronavírusu v Číne. Stačili dva mesiace a vírus bol už aj v našej blízkosti a prakticky od 13.3.2020 začal paralyzovať všetky sféry nášho kultúrneho, spoločenského, hospodárskeho ako aj súkromného života. Opatrenia, ktoré boli prijímané najmä u nás, boli dostatočné na to, aby sa naša krajina stala jednou z najlepších v boji proti koronavírusu, čo sa postupne aj potvrdilo. No aj napriek dobrým opatreniam prevládala opatrnosť a obozretnosť pred šírením sa vírusu a všetky naplánované opatrenia sa postupne rušili alebo prekladali na neskôr. Tento scenár postihol aj naše naplánované Valné zhromaždenie, ktoré sme mali absolvovať v júni 2020. Začiatok dovolenkového obdobia dával určitú nádej, že situácia by sa mohla výrazne zlepšiť, avšak táto predstava sa po dovolenkovom období rýchlo rozplynula. Bolo to práve z dôvodu uvoľnenia opatrení, dovoleníek v zahraničí a po návratoch z dovoleníek sa vírus začal šíriť oveľa väčšou intenzitou ako v tzv. prvej vlne. To bol znak toho, že druhá vlna pandémie nabrala na intenzite a s ňou prichádzali nové, prísnejšie opatrenia, obmedzenia, zákazy a tým sa zvyšoval aj strach ľudí z toho čo bude nasledovať. Určité svetlo do celej zložitej celosvetovej situácie priniesli až prvé informácie o vakcínach. Informácie postupne naberali na sile a stávali sa realitou nielen virtuálnou ale aj reálnou. A tak EÚ prvé vakcíny roz distribuovala do jednotlivých členských krajín 26.12.2020 a prakticky od tohto dňa sa začalo aj s očkovaním. Od tohto dátumu môžeme začať hovoriť aj o reálnom boji s koronavírusom, ktorého celkové porazenie nebude také jednoduché. A to aj preto, že vírus mutuje a objavujú sa nové a nové varianty, s ktorými sa bude boj predlžovať. Aj keď ešte nie sme na konci, je potrebné sa zamyslieť nad tým, či takáto pandémia prakticky po 100 rokoch musela prísť, či v dobe internetu, informačných technológií, digitalizácie a priemyselnej revolúcie 4.0 nebolo možné vírus poraziť skôr, alebo aspoň účinnejšie sa proti nemu brániť. S odstupom času však môžeme konštatovať, že tak ako pred 100 rokmi, tak aj teraz je človek rovnako bezmocný voči neviditeľným vírusom. Nedá sa však ani na ich príchod pripraviť, ťažko sa robí prevencia a ľudia nie vždy dokážu a chcú pochopiť jeho nebezpečenstvo pre seba ale aj pre celú spoločnosť. Už som spomenul, čo všetko priniesla prvá vlna najmä Taliansku, Španielsku, USA, Rusku a pod., no tí, ktorí sa mali z nej poučiť, tak neurobili a ani nedostali z toho strach. Rozumnými opatreniami, ktoré by znamenali aj zásah do osobnej slobody sa dalo šíreniu koronavírusu predísť. Avšak v Európe nebol spoločný záujem na tom, aby sa takéto opatrenia prijali. Kolektívna zodpovednosť sa vyvodzuje v takýchto prípadoch veľmi ťažko, no sú tu aj osobné zlyhania na úrovni členských štátov. Je potrebné sa taktiež zamyslieť aj nad tým, čo okrem negatív koronakrízy priniesla a na čo poukázala. V prvom rade sa ukázalo, ako sa to prejavilo na našej planéte Zem. Nižší počet preletov lietadiel, lodnej dopravy a cestnej dopravy poukázal na to, že to malo pozitívny vplyv na život a životné prostredie. Teda je na mieste otázka, či sa vieme z tohto poučiť a či do budúcnosti nebude potrebné mnohé veci regulovať a usmerňovať. Na to však bude potrebná veľká odvaha na celosvetovej úrovni a odvážnych ľudí. Pandémia koronavírusu značne urýchlila aj digitalizáciu a množstvo aktivít, ktoré bude možné robiť v online priestore, čím sa môže znížiť napr. aj počet pracovných ciest, osobných stretnutí a pod. Okrem digitalizácie sa urýchlila aj robotizácia v priemysle a iných odvetviach, čím zanikne množstvo profesií. Vzniknú však aj nové profesie a nové pracovné príležitosti, na ktoré bude potrebné pripravovať budúcich absolventov. To znamená, že súčasná situácia výrazne ovplyvní aj vzdelávanie a kvalitu života budúcich generácií.

prof. Ing. Jozef Golian, Dr.
predseda spoločnosti

Potravinová sebestačnosť - základný pilier rozvoja poľnohospodárstva a potravinárstva

V ostatnom období sa v súvislosti so súčasnou situáciou ale aj bez ohľadu na ňu pomerne častejšie hovorí o potravinovej sebestačnosti a potravinovej bezpečnosti. Pribúdajú nielen názory, ktoré sa rôznia, ale štúdie, ktoré majú istú vypovedaciu hodnotu, avšak chýba im viacerero kontextov, bez ktorých vyznievajú pomerne zjednodušené, čím sú nekomplexné. Názorová rôznorodosť je dobrá, lebo vychádza z rôznych postojov, historických kontextov, ale musí akceptovať aj budúcnosť a špecifiká poľnohospodárstva a potravinárstva, ktoré iné odvetvia národného hospodárstva nemajú a ani nikdy mať nebudú.

Potravinová bezpečnosť v Slovenskej republike je vnímaná na dvoch úrovniach. Prvá z nich je úprava zaoberajúca sa potravinami. Tieto zákony vychádzajú vo veľkej miere z právnych predpisov Európskej únie, pretože je potrebné implikovať únie normy do prostredia jednotlivých členských štátov, v prípade Slovenskej republiky do právneho poriadku SR. Druhou úrovňou vnímania potravinovej bezpečnosti je potravinová sebestačnosť, teda otázka, do akej miery je konkrétny celok, v našom prípade Slovenská republika, schopný produkovať potraviny, vrátane nápojov, zo svojich zdrojov. Teda situácia, keď všetky existujúce výrobky sú vyrobené na území celku bez importovaných výrobkov alebo surovín. Túto otázku treba riešiť predovšetkým z hľadiska bezpečnosti a obrany štátu, pretože môžu nastať nasledovné situácie: 1. Zablokovanie štátnych hraníc, a tým pádom prísun importovaných potravín, 2. Prírodná katastrofa na území krajiny alebo viacerých krajín, z ktorých potraviny dovážame, 3. Politická nestabilita na území krajiny alebo viacerých krajín, z ktorých potraviny dovážame, 4. Potravinová kríza alebo podvody na území krajiny alebo viacerých krajín, z ktorých potraviny dovážame.

Potravinová bezpečnosť: V dnešnej dobe najpoužívanejšou definíciou bola použitá prvýkrát na Svetovom potravinovom summite v roku 1996 a znie: „Potravinová bezpečnosť je zaručená vtedy, ak za všetkých okolností majú všetci ľudia ekonomický, sociálny a fyzický prístup k dostatočnému množstvu bezpečných a výživných potravín, ktoré postačujú na pokrytie potrieb ich výživy a stravovacích preferencií tak, aby mohli viesť aktívny a zdravý život“.

Potravinová bezpečnosť je postavená na štyroch základných pilieroch:

- dostupnosť;
- prístup k potrave;
- využitie potravy;
- stabilita prístupu.

Súčasťou potravinovej bezpečnosti je pojem potravinová sebestačnosť, ktorú je možné definovať ako schopnosť zabezpečiť krytie potrieb domáceho trhu vlastným výrobným potenciálom. Jedná sa o „schopnosť krajiny zabezpečiť domáci trh potravinami domáceho pôvodu. Miera potravinovej sebestačnosti je jedným z najdôležitejších ukazovateľov, v ktorom sa odráža celková ekonomika a spoločenská úroveň krajiny.

Tieto atribúty postupne rozoberiem, pretože na mnohé z nich sa v argumentáciách zabúda, mnohé sa zámerne zamlčávajú, nesprávne interpretujú, ospravedlňujú sa podnikaním, globalizáciou, politikou a pod.

1. **Historický kontext:** O historickom kontexte by sa dalo dlho polemizovať, nemá to však veľký význam. Kým ľudstvo nemalo zlú skúsenosť s dvoma vojnami a svetovou hospodárskou krízou, potravinová bezpečnosť a sebestačnosť neboli prioritami vlád krajín a nebola tu do roku 1945 ani svetová organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO), ktorá vznikla a postupne sa rozvíjala práve od roku 1945. Ak by tu bol takýto kontext a potravinová bezpečnosť krajín by bola prioritou, neboli by sme tu mali nedostatok potravín, hlad, chudobu. Je však veľmi logické, že potravinová bezpečnosť a sebestačnosť tu nebola aj

z toho jednoduchého dôvodu, že neboli ešte rozvinuté technológie pre priemyselnú výrobu potravín, tzn., že výroba potravín bola vo veľkej miere individuálna, zabezpečovaná chovom zvierat a pestovaním plodín na dedinách. Pôda mala obrovský význam, pretože pred 100 rokmi ju ľudia kupovali preto, aby dokázali užiť svoje rodiny. Dnes toto mnohí popierajú v domnení, že nám pôda nie je potrebná a potraviny dovezieme zo zahraničia. To je však popretím celého historického kontextu a legalizáciou našej neschopnosti vyrábať potraviny doma.

2. Kontext s pôdou a na pôde: Tento kontext je azda najzákladnejší pre vysvetlenie potravinovej bezpečnosti a sebestačnosti. V prvom rade celá poľnohospodárska produkcia sa uskutočňuje na pôde, tj. pre všetky potravinové zdroje opakovane potrebujeme pôdu. Pre ostatné druhy činností potrebujeme pôdu len raz a to vtedy, keď tam postavíme závod, budovy, cesty, parkoviská a pod. To znamená, že pôdu tu nemáme na to, aby sme sa na ňu pozerali, či sa tam niečo robí alebo nerobí, ale máme ju na to, aby sme ju obrábali a prinášala nám úžitok. Ak to dokážu v iných krajinách, prečo to nedokážeme my. Prečo nedokážeme využívať pôdu tak, aby sme boli konkurencieschopní. Máme vynikajúce podmienky najmä na južnom Slovensku, ktoré nám nielen historicky, ale stále závidia okolité krajiny. Ale týka sa to aj iných oblastí. Odpoveď je pomerne jednoduchá, lepšie a ľahšie sa je spoľahnúť na dovoz potravín, ako sa naučiť zmysluplne a konkurencieschopne túto pôdu využívať. Prestali sme si vážiť a vnímať pôdu ako základňu potravinovej bezpečnosti a sebestačnosti, k čomu prispelo aj obdobie rokov 1948-1989. Oveľa horšie je však to, že odvtedy uplynulo už 30 rokov a nenašli sme zmysel pôdy, naopak sa jej zbavujeme, stavíme na nej haly, obydlia len preto, že ju ani po 70. rokoch stále nevieme doceniť, predovšetkým tú úrodnú.

3. Kontext globalizácie: Tento faktor prišiel na konci minulého tisícročia do krajín východnej Európy. V každej krajine sa však prejavil rôzne, pričom Slovensko zasiahol najviac. A to práve preto, že obdobie rokov 1948-1989 nás od pôdy vzdialilo najviac. Keď to porovnáme s Poľskom ale aj Českom, kde sa to tak výrazne neprejavilo, u nás vzťah k pôde bol umelo prerušený a následné generácie zistili, akú pohodu im to vlastne prinieslo a k pôde sa už nepotrebovali vrátiť. Na tejto vlne sa k nám vlastne o to intenzívnejšie dostala globalizácia, ktorá tú pohodu ľudí len zvýraznila. Ľudia nepotrebovali a nepotrebujú pracovať na pôde, lebo sa spoliehajú na to, že potraviny dovezieme zo zahraničia a nemusíme ich tu vyrábať. Tento fakt bol umocnený aj mnohými politickými rozhodnutiami, ktoré zabudli na to, že tu máme pôdu, máme priaznivé podmienky na výrobu surovín a potravín a že tu máme veľkú pracovnú silu a vlastného spotrebiteľa. A tak sme radšej zmenili charakter krajiny a vzdialili ho od poľnohospodárstva ešte viac. Znova nám zostáva len pozerat' sa na pôdu ako sa nevyužíva na poľnohospodárske účely, ako sa zhoršuje zdravotný stav populácie aj v dôsledku konzumácie prehnane konzervovaných dovezených potravín, ako ide dopredu automatizácia a digitalizácia v poľnohospodárstve a potravinárstve, ako odchádzajú generácie ľudí, ktorí mali odovzdať svoje vedomosti a majstrovstvo svojim nasledovníkom a ako nedokážeme zabezpečiť potravinovú bezpečnosť a sebestačnosť v tých komoditách, v ktorých by sme aj mohli.

4. Kontext environmentálnych dopadov: Tento kontext sa v minulosti nemusel riešiť, pretože potraviny sa neprevážali tak ako dnes krížom krážom po celom svete. V súčasnosti však svet čelí efektom emisií CO₂, skleníkom plynom, klimatickým zmenám, ktoré sú toho dôsledkom a pod. Civilizácia sa do tohto stavu dostala vlastnými rozhodnutiami, vlastnými pravidlami, ktoré nerozlišujú, čo je pre ľudstvo prospešnejšie. A tak na základe filozofie „všetko čo robíme, je dobré“ dnes prichádzame k záverom, že to tak nie, že to je dobré len pre biznis, ale nie je to dobré pre životné prostredie a udržateľnosť tejto planéty. Má to dve roviny, prvá je tá, že tie základné potraviny sa dajú vyrobiť v každom regióne a netreba ich tam dovážať stovky kilometrov, skladovať a konzervovať, aby na pultoch vydržali čo najdlhšie. Takto zabezpečíme aj dostupnosť, aj čerstvosť aj diverzitu a kvalitu. Druhá je

spojená s rozvojom daného regiónu, ktorý bez poľnohospodárstva a potravinárstva nebude atraktívnym, čiže zabezpečuje to regionálnu ekonomiku. Ak chceme agroturizmus alebo gastroturizmus, na čo sa prídu návštevníci pozerat' do daného regiónu? Na zarastené pasienky, na neobrobené polia a lúky?

Regionálna produkcia nie je, nikdy nebola a ani nebude všemohúca, ale je základom diverzity a špecificity potravinovej produkcie. Naopak globalizácia nedokáže zabezpečiť predaj špecifických, tradičných alebo chránených potravín. Zásadný by mal byť aj postoj EÚ v rámci zelenej dohody, ktorý tam však chýba. Zelená dohoda nechcela obmedziť podnikanie v tomto smere tým, že by povzbudzovala krajiny k tomu, aby to, čo by si vedeli vyrobiť na svojom území, aby si to aj vyrobili. To, čo si nevedia vyrobiť, samozrejme je potrebné doviest'. Je to z toho dôvodu, že by sa tým určitým spôsobom regulovalo podnikanie. Len ako som už spomenul, každé podnikanie prináša aj environmentálne dopady či menšie alebo väčšie. No a potom je tu otázka, v ktorých oblastiach a akým spôsobom má poľnohospodárstvo a potravinárstvo prispieť v rámci zelenej dohody k znižovaniu skleníkových plynov, iných emisií, k uhlíkovej neutralite a pod. Obhajovať dovozy potravín z Ameriky či Austrálie tým, že doprava má len malý vplyv na celkový objem produkovaného CO₂ v poľnohospodárstve a potravinárstve, a že záleží na druhu dopravy, opäť popiera zmysel a funkcie našej pôdy, nášho rozumu, práce pre našich ľudí a pod. Z hľadiska snahy o znižovanie CO₂ by bolo potom efektívne zamerať sa na určité prepočty, čo je lepšie a prospešnejšie, ale tvrdenia, že v jednej krajine sú dopady také a v inej krajine zásadne iné, nie sú založené na reálnom základe.

5. Kontext spotrebiteľský: Na tento kontext sa pri potravinovej bezpečnosti a sebestačnosti úplne zabúda. Voľný pohyb tovaru a služieb je samozrejme potrebné rešpektovať a rešpektovať ho musia krajiny. Spotrebiteľia ho však rešpektovať nemusia, a to z jednoduchého dôvodu, pretože nikto ich nemôže kritizovať za to, že si kúpia len domáci výrobok alebo len výrobok zahraničný. A tu sme pri sile spotrebiteľa ako najvýznamnejšej zložky, bez ktorej sa potravinová bezpečnosť a sebestačnosť v tých komoditách, v ktorých by sme ju mohli mať na podstatne vyššej úrovni, nedá dosiahnuť. Veľmi jednoduchý príklad z vyspelých krajín je ten, že tam nenájdete na pultoch ani tie najkvalitnejšie slovenské syry alebo mäsové či iné výrobky. A to nie preto, že by ich Francúzsko, Švajčiarsko alebo iná krajina zakázali, ale preto, keby ste ich tam vyviezli, nikto ich kupovať nebude. Bude kupovať svoje výrobky, lebo im dôveruje, lebo kúpou domácich výrobkov podporuje napr. 2–3 pracovné miesta vo svojej krajine, a tým prispieva k udržaniu tej produkcie doma a nie niekde v cudzine. Toto si musí uvedomiť aj náš spotrebiteľ, aj keď často cena nepustí. Čiže nemusíte nikomu zakazovať alebo prikazovať, spotrebiteľ a jeho uvedomenosť dokáže zabrániť aj zbytočným rozvozom na dlhé kilometre, znížiť uhlíkovú stopu a ochrániť aj domácu produkciu. My však musíme takéhoto spotrebiteľa vychovať tak, aby chránil domáci trh, domácu produkciu a pod. To, či je to kvalitnejšie alebo lacnejšie, konkurencieschopnejšie, je pre spotrebiteľa vo vyspelých krajinách dôležitejšie, lebo kvalite verí, cenu si môže dovoliť a konkurenciu nerieši, lebo by to nebolo v jeho prospech a v prospech jeho krajiny.

6. Kontext socioekonomický: V tomto kontexte je historicky veľký rozmer. Potraviny vždy boli chápané ako sociálna dimenzia, s ktorou je spájaný blahobyt alebo opačne chudoba. Pred 100 rokmi sa nedalo hovoriť o nejakom blahobyte a dostatku potravín u väčšiny obyvateľstva, tak ako je tomu dnes. No aj napriek tomu bol postoj k potravinám zodpovednejší ako je teraz. V minulosti aj dávnej aj nedávnej sa toľko potravinami neplytvalo, ako sa plytvá teraz. Je známe číslo, že v EÚ sa ročne vyhodí takmer 98 mil. ton potravín a najväčšími plytvacími sú práve domácnosti. V kontexte toho, že na svete je takmer 1 miliarda ľudí, ktorí trpia hladom a podvýživou, tento fakt možno označiť ako určitú formu barbarstva. Je to plytvanie zdrojmi pre budúce generácie, plytvanie vodou, energiou, ľudskou prácou a ďalšími vstupmi podieľajúcimi sa na výrobe potravín. Preto je potrebné robiť aj nepopulárne opatrenia, ktoré

to vysoké číslo eliminujú na minimum. Je tu množstvo praktík, ktoré boli vymyslené opäť „v prospech spotrebiteľa“, ale v konečnom dôsledku zhoršujú životné prostredie, niňajú zdroje a potraviny ešte konzumovateľné sa vyhadzujú, alebo sa pokazia, znehodnotia a pod. Aj toto má veľký súvis s potravinovou bezpečnosťou a sebestačnosťou, pretože takto si časť vlastných zdrojov sami ničíme.

6. Kontext sebestačnosti vo vybraných komoditách: Celkový pojem sebestačnosti nemožno použiť globálne na všetky potraviny tak, ako nemožno použiť, že sebestačnosť napr. tropického ovocia je nereálna, kávy, olív a pod. Potravinovú sebestačnosť nemôžeme porovnávať so sebestačnosťou vo výrobe áut, farmaceutických výrobkov a pod., je to nesprávne, nelogické a zavádzajúce. Znovu opakujem na výrobu surovín a potravín tu máme pôdu, ktorú nám nikto nezoberie, výrobné haly áut alebo iné firmy sa ľahko môžu presťahovať do inej krajiny. Teda ak hovoríme o potravinovej sebestačnosti, bolo by vhodné zdefinovať, v ktorých potravinách ju môžeme na Slovensku dosiahnuť. S tým súvisí samozrejme aj domáca spotreba, tzn., že musíme aspoň vedieť, koľko sa u nás za 1 rok spotrebuje ovocia, zeleniny, zemiakov, mäsa, mlieka, syrov, hydiny, strukovín a pod. Potom budeme vedieť, koľko by sa malo min. vyrobiť pre domáci trh po odrátaní vývozu, samozrejme vzniknú určité rozdiely, ale tie nemôžu byť napr. 50 a viac percent. Avšak ak to nebudeme vedieť, tak to nevieme ani koordinovať a potom sa nám stane, že vypestujeme napr. zemiaky, ktoré postačujú na pokrytie domáceho trhu len na cca 8 mesiacov. No a potom je jasné, že na ďalšie 4 mesiace sa zemiaky musia dovieť zo zahraničia. A to som vybral takú komoditu, kde naozaj máme podmienky na pestovanie, kvalita je síce dôležitá, ale nie tak, ako pri nejakom mliečnom alebo mäsovom výrobku. Takže je potrebné zdefinovať, v ktorých komoditách by sme mohli vyrábať viac tak, aby sme využívali domácu pracovnú silu, pôdu a zabezpečili tak dostupnosť.

7. Kontext dopadov na zdravie: Tento kontext je azda najvýznamnejší, ale veľmi ťažko je merateľný, pretože zdravotné dôsledky potravín sa neprejavujú okamžite, ale sú dlhodobé. Preto nie je jednoduché vyargumentovať vplyv potravín na zdravie našej populácie. Jeden dôkaz je však nesporný a to je fakt, že Slovensko ma nelichotivé prvé miesto v ochoreniach, ako sú *diabetes mellitus*, rakovina hrubého čreva a kardiovaskulárne ochorenia. Je nesporné, že na ochoreniach sa podieľa aj životný štýl, nedostatok pohybu, genetické a iné faktory, ale výživa je jeden z rozhodujúcich faktorov. Súvisí to všeobecne aj s tým, že potraviny sa za ostatných 30 rokov stali jedným zdrojom rôznych podvodov a začala sa nadmerne predlžovať ich trvanlivosť. A to aj v tých prípadoch, keď to nie je opodstatnené. Takto sa do potravín dostáva neopodstatnene viac prídavných látok. Je to ale všetko o akceptácii spotrebiteľmi, takže sme opäť pri tom, že spotrebiteľ môže rozhodnúť, či takéto potraviny bude alebo nebude konzumovať. Znovu to záleží na jeho gramotnosti ale aj cenovej dostupnosti potravín. Lacnými, nekvalitnými, neopodstatnene dlhodobo konzervovanými potravinami sa zdravie ľudí nebude zlepšovať, ale naopak ochorenia budú pribúdať. Taktiež je tú otázku zo zdravotného hľadiska, či je správne celoročne konzumovať niektoré druhy ovocia, resp. zeleniny, ktoré sme v minulosti nekonzumovali v čerstvom stave, len konzervované. Takéto ovocie sa k nám dováža ako nedozreté, pričom postupne dozrieva v skladoch a obchodoch. Nemá typickú chuť a iné senzorycké vlastnosti, čiže otázka je ich kvalita, zloženie a určitá forma konzervácie povrchu, aby čo najdlhšie vydržali.

8. Kontext bezpečnosti potravín: Tento je a musí byť na prvom mieste, pretože na trh možno umiestňovať len potraviny bezpečné, známeho pôvodu, nefalšované a pod. Za ostatných 30 rokov sa však potraviny stali zdrojom klamaní, podvodov a biznisom, na ktorom sa dá dobre zarobiť aj na úkor ľudského zdravia. Aj preto EÚ v Nariadení 2017/625 uvádza, že budú zriaďované referenčné centrá Európskej únie pre autenticnosť a integritu agropotravinového reťazca. Potraviny, ktoré vyrobíme doma, máme pod kontrolou, vieme zistiť napr. u rastlinných komodít ako boli hnojené, čím boli ošetrované na poli, v skladoch

a pod. U takýchto potravín dovezených zo zahraničia to nevieme zistiť a zostáva nám len spoľahnúť sa na informácie z dokladov. Podobne je to aj u živočíšnych produktov, čo vieme o mäse dovezenom z južnej Ameriky, koľko tam bolo skladované, nebolo opätovne zmrazované, čím boli zvieratá chované, akými prípravkami boli ošetrované a pod. Ďalšou dňes už známou vecou sú rôzne praktiky mnohých, ktorí sa snažia z nebezpečných potravín urobiť bezpečné, ide napr. o miešanie európskeho medu s medom z juhoamerických krajín tak, aby poklesla hladina reziduí inhibičných látok pod detekovateľnú hodnotu a mohli ho vyvieť do Európy. Ďalšími príkladmi je napr. výroba umelých vín, do ktorých sa zámerne pridávajú v malom množstve pesticidy, aby to evokovalo, že to je víno pravé, lebo bolo ošetrované pesticidmi. Takýchto podvodov je veľa, pri veľkých množstvách je kontrola dovezených potravín problematická. Preto je aj toto veľmi dôležité, aby sme tie potraviny, ktoré naozaj vieme vyrobiť a skontrolovať doma, nemuseli dovážať.

9. Kontext ekonomický: Tvrdenie, že kvalitné, bezpečné a cenovo dostupné potraviny sa k spotrebiteľom dostanú skôr pomocou otvorených trhov, nie ich obmedzovaním, je opäť popieraním funkcie pôdy, domácej pracovnej sily a vôbec schopnosti pripustiť, že sme schopní konkurencieschopne vyrábať. Ak bude poľnohospodárstvo deformované a každá krajina bude mať pre svojich poľnohospodárov iné podmienky, tak to stále bude viesť k rozdielnej konkurencieschopnosti. O konkurencieschopnosti má význam hovoriť vtedy, ak budú v jednotlivých krajinách porovnateľné podmienky a na tom by mala pracovať EÚ. Žiaľ, keď tieto podmienky nie sú porovnateľné, vo výhode sú tí, ktorí majú väčšie dotácie od štátu v rôznych formách vrátane dotácií na export. Môžeme mať aj najmodernejšie technológie, najlepšie odrody plodín, najvýkonnejšie plemená zvierat, ak budú ekonomické deformácie trhu, nebudeme konkurencieschopní. Je tu potom otázka, či to tak má byť, alebo je to zámer alebo údel malých krajín a pod. Poľsko ako veľká krajina si dostatočne vybojovalo svoje agropostavenie v rámci EÚ. Z toho jednoznačne vyplýva, že chyba nie je len na našej strane, a že aj toto treba zohľadňovať, inak sú všetky ekonomické záležitosti nekorektné a zavádzajúce. Na druhej strane nič to nemení na tom, že naši poľnohospodári musia investovať, musia inovovať, musia sa špecializovať a hlavne musia medzi sebou komunikovať a koordinovať to, čo budú robiť.

10. Kontext vzdelávania a výskumu: Už som spomenul, že nám odchádzajú generácie, ktoré mohli a mali odovzdať svoje vedomosti a majstrovstvo ďalším generáciám. Toto platí aj v školstve a výskume, kde je kritická situácia najmä v strednom odbornom školstve. Ak nebudeme vzdelávať mladú generáciu a pripravovať ju dôsledne na tak zodpovedné poslanie, akým poľnohospodárstvo a potravinárstvo je, bude to tragédia nielen pre toto odvetvie ale pre naše zdravie. Okrem priamych efektov, ktoré poľnohospodárstvo a potravinárstvo má, sú tu aj nepriame efekty a to je práve zdravotný stav obyvateľstva. Výživu ľudí nám nezabezpečujú predsa lekári, ale poľnohospodári a potravinári. Investície do vzdelávania sú tie najdôležitejšie, hovoríme o vzdelanostnej spoločnosti a tá sa bez vzdelávania poľnohospodárov a potravinárov nezaobíde. Nezaobíde sa ani bez vedy, lebo tá je hlbou silou inovácií a konkurencieschopnosti. Bude tragédiou, ak štát nedokáže zabezpečiť vzdelávanie v poľnohospodárstve a potravinárstve a mladá generácia bude nútená odchádzať študovať do zahraničia. Už dnes je tragédiou to, že sme za ostatných 30 rokov zanedbali kvalitu vzdelávania. To, že takmer 30 tisíc študentov študuje v zahraničí, je toho dôkazom a len z časti tragédiou, druhou časťou tragédie je to, že sa veľká väčšina z nich na Slovensko už nevráti. Tým prichádzame nielen o mozgový potenciál týchto ľudí ale aj o možnosť rozvoja krajiny ako takej. Žiaľ to sú dôsledky prechodu z jednej éry do druhej éry bez rešpektovania princípov logiky, zdravého rozumu, diskusie, odborných argumentov a nevedomosti.

Záver: Vôbec nie je dobrá správa pre slovenské poľnohospodárstvo a potravinárstvo, že nepotrebuje vyššiu sebaistoť. Je to nepochopenie už spomínaného historického kontextu, je to potom aj súhlas s tým, že ak sme ju mali v minulosti vyššiu, čo sme ju mali, tak sme si ju

neodbornosťou a neznalosťou sami postupne znižovali. Ak by sme súhlasili s názorom, že vyššiu sebestačnosť nepotrebujeme, lebo však sa máme dobre, máme blahobyť, dostatok potravín a pod., tak potom znovu popierame zmysel a účel pôdy, úlohu pracovnej sily, jej vzdelanosti a investícii do nej, ako aj zmysel zodpovednosti za vlastné zdravie. Je potrebná aj medzinárodná spolupráca, integrácia, špecializácia, komunikácia, ale tiež je potrebné vedieť, že ľahko sa zbaviť poľnohospodárstva a potravinárstva priniesie lepšie možnosti pre zahraničných výrobcov, ktorým zjednodušíme prístup na naše trhy. Toto sme do značnej miery umožnili na úkor devastácie a nevyužívania našej pôdy, nevyužívania ľudského potenciálu a zhoršovania zdravotného stavu obyvateľstva. V rozumnej miere vo vybraných komoditách je sebestačnosť vo výrobe potravín základná náplň a poslanie nášho poľnohospodárstva a potravinárstva. Je smutné, že sa to nevieme naučiť, ani poučiť z minulosti, či pochopiť z prítomnosti. Pôda, vzdelaná pracovná sila a spotrebitelia sú jej piliermi v každej krajine, teda musia byť aj u nás.

prof. Ing. Jozef Golian, Dr.
predseda spoločnosti

Cestovná mapa výskumných infraštruktúr - SK VI Roadmap 2020 – 2030

Cestovná mapa výskumných infraštruktúr - SK VI Roadmap 2020 – 2030 je kľúčovým dokumentom Slovenskej republiky pre oblasť výskumných infraštruktúr, ktorý nielen monitoruje doterajší vývoj a aktuálny stav významnej výskumnej infraštruktúry na území Slovenskej republiky, ale aj jej previazanosť na hospodárstvo, domény inteligentnej špecializácie, medzinárodnú spoluprácu v kontexte ESFRI a pripravovaný rámcový program Európskej únie v oblasti výskumu a inovácie na roky 2021 – 2027 Horizont Európa.

Predmetný materiál bol vypracovaný Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v spolupráci s expertmi Svetovej banky a zástupcami Výskumnej agentúry a bol prerokovaný komisiami pre koordináciu aktivít SR vo výskumných infraštruktúrach ESFRI na národnej úrovni, pôsobiacich ako poradné orgány ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Materiál má za cieľ poukázať na význam a potenciál existujúcej výskumnej infraštruktúry a jej úlohu ako motora rozvojových a inovačných tendencií Slovenskej republiky smerom k vedomostnej spoločnosti. Stručne informuje o prostredí výskumných infraštruktúr na národnej a medzinárodnej úrovni, identifikuje etablované medzinárodné výskumné infraštruktúry, v ktorých je Slovenská republika pozorovateľom alebo členom a indikuje aj pripravované ESFRI projekty, do ktorých je Slovenská republika významným spôsobom zapojená. Rámcuje systém posudzovania, monitorovania, riadenia a financovania výskumných infraštruktúr v kontexte Slovenskej republiky a nastoľuje víziu a špecifické opatrenia pre rozvoj výskumnej infraštruktúry Slovenskej republiky v ďalšom období. Zároveň špecifikuje podmienky a procesy identifikácie, monitorovania a podpory rozvoja a postupnej internacionalizácie výskumnej infraštruktúry Slovenskej republiky.

Významnou súčasťou tohto materiálu je časť, ktorá približuje štruktúru koordinácie aktivít v oblasti výskumných infraštruktúr na národnej úrovni, definuje hodnotiace a výberové kritériá výskumných infraštruktúr a zároveň detailne popisuje jednotlivé ESFRI infraštruktúry a ESFRI projekty s aktuálnou alebo perspektívnou účasťou Slovenskej republiky.

Cestovná mapa výskumných infraštruktúr (SK VI Roadmap 2020 – 2030) je zároveň kľúčovým národným dokumentom vo vzťahu k aktualizácii ESFRI Roadmap 2021 v rámci EÚ. Schválením materiálu „Cestovná mapa výskumných infraštruktúr (SK VI Roadmap 2020 – 2030)“ Slovenská republika nanovo zdefiniuje systémový rámec politik a aktivít v oblasti výskumných infraštruktúr na národnej a medzinárodnej úrovni. Vychádzajúc zo schváleného

materiálu Slovenská republika pripraví I. a II. Akčný plán implementácie Cestovnej mapy výskumných infraštruktúr, aby sa na základe aplikačnej praxe a výsledkov monitorovacieho procesu stal predmetný materiál relevantným nástrojom pre oblasť výskumných infraštruktúr. Akčné plány budú pripravované v súlade s uznesením vlády SR č. 197/2017 „Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií“ - uvedený postup zabezpečí vysokú mieru participácie, transparentnosti a relevantnosti tvorby predmetných materiálov.

Národná platforma je zoskupením kľúčových inštitúcií výskumu a vývoja Slovenskej republiky v príslušnej odbornej oblasti a jej komplementárnych odvetví, ktoré s cieľom spoločného koordinovaného prístupu a riešenia konkrétnej problematiky výskumu a vývoja vytvára združenie so zmluvne definovanými cieľmi, kompetenciami a povinnosťami členov združenia. Ako príklad môžeme uviesť národnú platformu pre projekt FNH-RI – Food, Nutrition and Health Research Infrastructure, do ktorej sú zapojené najvýznamnejšie slovenské inštitúcie pre túto oblasť, a to Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum a Bioeconomy Cluster. Národné platformy zároveň vychádzajú aj z domén inteligentnej špecializácie definovaných v RIS3 SK a jej implementačnom pláne IP RIS3 SR.

Prínosy významnej výskumnej infraštruktúry v Slovenskej republike

Dôležitosť neustáleho rozvoja významnej výskumnej infraštruktúry v Slovenskej republike je preukázaná aj jej priaznivým vplyvom na ekonomiku a produktivitu práce v prioritných oblastiach inteligentnej špecializácie RIS3 SK cez vysokú pridanú hodnotu a spoluprácu univerzitných vedeckých parkov a výskumných centier so Slovenskou akadémiou vied a podnikateľským sektorom. Zároveň preukazuje jej nezapustiteľné postavenie v spoločnosti najmä v krízových situáciách, ktorým musí spoločnosť čeliť ako celok.

Prehľad výskumných infraštruktúr v Slovenskej republike

Výskumné infraštruktúry v Slovenskej republike sú tvorené najmä univerzitnými vedeckými parkami, výskumnými centrami a inštitúciami združenými do národných platforiem výskumu a vývoja. Výskumnou infraštruktúrou sú aj technológie, zariadenia a vysoko kvalifikovaný personál v súkromnom sektore. Viaceré výskumné infraštruktúry dosahujú medzinárodný význam a jednotlivé výskumné inštitúcie sú úzko prepojené na medzinárodné výskumné infraštruktúry v rámci ESFRI. Ich financovanie je postavené na zdrojoch zo štátneho rozpočtu, zdrojov získaných na základe vlastnej projektovej aktivity a významnou súčasťou financovania výskumných infraštruktúr v Slovenskej republike sú zdroje európskych štrukturálnych a investičných fondov. Členské príspevky Slovenskej republiky v medzinárodných organizáciách výskumu a vývoja sú financované z rozpočtu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky na základe predošlého schválenia členstva vládou Slovenskej republiky, ktorá na predmetný účel vyčleňuje prostriedky.

Potreba rozšírenia vedeckej základne, rozvoj potenciálu výskumu a vývoja na medzinárodnej úrovni, zavádzanie inovačných prvkov do hospodárskych podnikov, snaha o prepojenie základného a aplikovaného výskumu, boli pretvané do Operačných programov: Výskum a vývoj a Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, prostredníctvom ktorých SR realizovala podporu výskumu a vývoja na všetkých úrovniach výskumnej infraštruktúry z verejných zdrojov a príspevku ŠF. Vyhlásenie výziev zameraných na podporu výskumu a vývoja v SR v rámci štrukturálnych fondov v programovom období 2007 – 2013 pramenilo z požiadavky štátu a európskych štruktúr zvyšovať konkurencieschopnosť jednotlivých krajín EÚ v oblasti výskumu a vývoja s cieľom zvyšovať výskumno-vývojový potenciál EÚ v rámci rastu a rozvoja znalostnej ekonomiky.

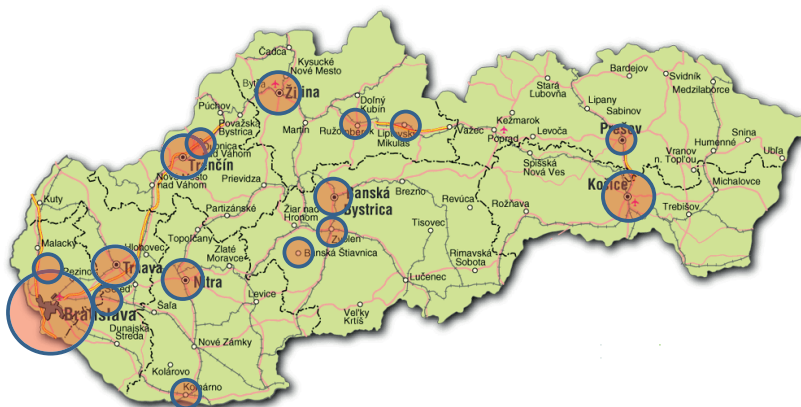
V súlade s týmto cieľom boli definované ciele budovania univerzitných vedeckých parkov (UVP), výskumných centier (VC), a Slovenskej infraštruktúry pre vysoko výkonné počítanie SIVVP, ktoré slúžia na rozvoj vedy a výskumu v slovenskom kontexte a umožňujú

prepájanie akademického sektora s podnikateľským so zameraním na praktickú aplikáciu výsledkov vedecko-výskumnej činnosti.

Teritoriálne rozloženie vedecko-výskumných kapacít

Vedecko-výskumné kapacity sa historicky sústreďujú do západnej časti SR, pričom sa vytvárajú priestorové zoskupenia po osi Bratislava – Trnava – Piešťany – Trenčín – Ilava – Prievidza – Žilina a po osi Bratislava – Nitra – Banská Bystrica a samostatné teritórium je zoskupenie Košice - Prešov. Na území Bratislavského kraja je sústredených najviac univerzít a vysokých škôl, čo vytvára predpoklad rozvoja výskumno-vývojových klastrov. Pre regióny južného Slovenska a východného Slovenska bola charakteristická absencia vedecko-výskumnej infraštruktúry či už v podnikateľskej sfére, ale aj dostupnosť verejných vedecko-výskumných centier (SAV, univerzity).

Obrázok 1 Teritoriálne rozloženie univerzít a vysokých škôl (akademický rok 2018/2019)

Západné Slovensko

- Univerzita Komenského v Bratislave
- Ekonomická univerzita v Bratislave
- Slovenská technická univerzita v Bratislave
- Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave
- Vysoká škola múzických umení v Bratislave
- Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave
- Akadémia policajného zboru v Bratislave
- Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave
- Akadémia médií, odborná vysoká škola mediálnej a marketingovej komunikácie v Bratislave
- Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií
- Paneurópska vysoká škola
- Vysoká škola Goethe Uni Bratislava
- Vysoká škola Danubius
- Vysoká škola ekonomie a manažmentu verejnej správy v Bratislave Vzdelávací a konzultačný inštitút v Bratislave
- Stredo európska vysoká škola v Skalici
- Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
- Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
- Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne
- Vysoká škola manažmentu v Trenčíne
- Trnavská univerzita v Trnave
- Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
- Univerzita J. Selyeho (Komárno)
- Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom

Stredné Slovensko

- Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
- Akadémia umení v Banskej Bystrici
- Technická univerzita vo Zvolene
- Žilinská univerzita v Žiline
- Katolícka univerzita v Ružomberku
- Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši
- Hudobná a umelecká akadémia Jána Albrechta - Banská Štiavnica, s.r.o, odborná vysoká škola
- Vysoká škola Hochschule Fresenius

Východné Slovensko

- Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
- Technická univerzita v Košiciach
- Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach
- Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach
- Prešovská univerzita v Prešove
- Vysoká škola medzinárodného podnikania ISM Slovakia v Prešove

Zdroj: Štatistické údaje MŠVVŠ SR; vlastné spracovanie VA

Západné Slovensko je typické nielen početnosťou vysokých škôl a univerzít, ale aj vysokým počtom študentov študujúcich na I., II. a III. stupni vysokoškolského štúdia internou, ako aj externou formou. V rámci počtu študentov vysokoškolského štúdia na verejných vysokých školách dominujú Univerzita Komenského v Bratislave, Slovenská technická univerzita, Technická univerzita v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Žilinská univerzita. Spolu zabezpečujú vysokoškolské štúdium takmer polovici všetkých vysokoškolských študentov na Slovensku.

V SR po vstupe do EÚ vzniklo niekoľko malých a stredných podnikov, ktoré by bolo možné označiť prívlastkom „inovatívne“, resp. „high-tech“ a ktoré boli schopné spolupracovať s výskumnými ústavmi SAV, vysokými školami a ostatnými inštitúciami realizujúcimi výskumno-vývojové aktivity. Pomalý nástup „inovačnej“ kultúry medzi malými a strednými podnikmi sa prejavoval na jednej strane nedostatočnými výkonmi v oblasti transferu poznatkov do praxe organizácií výskumu a vývoja (SAV, vysoké školy...) a súčasne na strane druhej absentujúcim odberateľom ich výkonov v podobe časti podnikateľského sektora, pre ktorý by bola charakteristická činnosť s vysokou mierou „high-tech“ a inovácií.

Napriek zvýšeniu investícií do priemyslu a zaznamenanému hospodárskemu rastu došlo po vstupe do EÚ k zníženiu výdavkov priemyselných organizácií na výskum a vývoj, čo je dôsledkom toho, že mnohé investície (najmä automobilový priemysel) boli smerované primárne na nákup nových technológií a na zvýšenie, resp. čo najskoršie zahájenie produkcie výrobkov v podnikoch a neboli orientované na výskumné aktivity. Pri snahe o obnovu vedecko-výskumnej infraštruktúry sa presadila myšlienka budovania UVP (univerzitných vedeckých parkov) a VC (vedeckých centier), ktorých finančná podpora vychádza hlavne zo štátnej politiky, strategických rozvojových dokumentov a záväzkov voči EÚ podporujúcej rast inovácií a zvyšovanie konkurencieschopnosti svojich členských štátov a ktoré:

- využijú existujúci potenciál najväčších slovenských univerzít, vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied pri vzniku a prevádzke UVP a VC,
- sa budú zameriavať na špecifickú oblasť definovanú v strategických dokumentoch SR tak, aby neboli budované paralelne rovnaké technické celky a laboratória pre rovnakú oblasť (zameranie),
- budú v rámci seba integrovať viaceré organizácie VaV (univerzít, vysokých škôl, SAV a podnikateľského sektora),
- budú mať potenciál medzinárodnej spolupráce pri riešení medzinárodných projektov,
- spolupracujú s podnikateľským sektorom budú zabezpečovať prepojenie vedy a výskumu s potrebami výrobných sféry a priemyslu,
- komercionalizovať a uplatniť v praxi získané vedecké poznatky,
- budú zamestnávať špičkových vedcov podľa medzinárodne uznávaných kritérií.

Pre vznik UVP, VC a SIVVP (Slovenská infraštruktúra pre vysoko výkonné počítanie) je rozhodujúce obdobie rokov 2007 – 2013, teda programové obdobie, počas ktorého boli národné priority definované v Národnom strategickom referenčnom rámci 2007 – 2013 (NSRR), Operačnom programe Výskum a vývoj. Strategický cieľ na roky 2007 – 2013 bol formulovaný v NSRR ako „Výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky a zamestnanosť pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja.“ Podrobnejšie informácie o významných národných výskumných infraštruktúrach a rozvojových tendenciách sú uvedené v časti 4.4 Významné národné výskumné infraštruktúry.

Významnou výskumnou infraštruktúrou sú aj technológie, zariadenia a vysoko kvalifikovaný personál v súkromnom sektore, ktorý úzko spolupracuje s akademickým sektorom. Práve spolupráca súkromného a akademického sektora je významným hnacím motorom ekonomiky, ktorá prináša zvýšenie pridanej hodnoty.

Účasť SR v európskych výskumných infraštruktúrach ESFRI

V tejto kapitole je prezentovaný prehľad účasti SR v európskych výskumných infraštruktúrach, zaradených do ESFRI Roadmap 2018. Ide o charakteristiku, resp. inventarizáciu súčasného stavu, ktorá je dôležitá pre rozvoj účasti SR v ESFRI infraštruktúrach v budúcnosti. V súlade s európskou Roadmap 2018 sú rozlíšené ESFRI projekty (ESFRI projects) a ESFRI infraštruktúry (ESFRI Landmarks).

Výskumné infraštruktúry ESFRI sú zariadenia, zdroje alebo služby jedinečnej povahy, ktoré európske výskumné spoločenstvá identifikovali na vykonávanie špičkových výskumných činností v danej vednej oblasti. ESFRI vyberá návrhy výskumných infraštruktúr v strategických oblastiach výskumu a s primeranou úrovňou zrelosti na to, aby sa stali projektmi ESFRI a identifikuje úspešne implementované výskumné infraštruktúry, ktoré sa stávajú ESFRI infraštruktúrami (Landmarks).

Členom, resp. pozorovateľom v ESFRI projektoch a ESFRI infraštruktúrach sú krajiny, zastúpené príslušným ministerstvom, ktoré má v kompetencii vedu a výskum. V prípade Slovenskej republiky je to Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej „MŠVVaŠ SR“). MŠVVaŠ SR poveruje príslušnú národnú platformu pre ESFRI projekt alebo infraštruktúru praktickým výkonom aktivít, spojených s účasťou v danom ESFRI projekte alebo infraštruktúre. Ministerstvo si zároveň ponecháva rozhodovaciu a kontrolnú právomoc.

Projekty ESFRI (projects) – sú výskumné infraštruktúry v prípravnej fáze, ktoré boli vybrané pre ich vedeckú excelentnosť a pre ich zrelosť, ktorá oprávňuje očakávať, že projekt vstúpi do implementačnej fázy v priebehu desiatich rokov. Sú zahrnuté v pláne budovania výskumných infraštruktúr (Roadmap) z dôvodu ich strategického významu pre európsky výskumný priestor a na podporu ich včasného dobudovania ako nových výskumných infraštruktúr alebo významných vylepšení existujúcich výskumných infraštruktúr. Projekty môžu byť v rôznych štádiách ich vývoja smerom k implementácii, čo väčšinou závisí od roku ich zaradenia do Roadmap. Rozhodujúcim kritériom pre zaradenie projektu do ESFRI Roadmap je celoeurópsky rozmer projektu zodpovedajúci dlhodobým potrebám európskych výskumných komunít. Druhým kritériom je podmienka, aby bol projekt v plnom rozsahu realizovateľný iba za pomoci spoločného úsilia viacerých členských krajín, a to po vedeckej aj finančnej stránke. Zároveň tento materiál umožňuje európskym krajinám budovať vlastnú infraštruktúru, ktorá by bola kompatibilná s ESFRI Roadmap. Výskumná infraštruktúra, ktorá chce byť súčasťou Roadmap musí spĺňať viacero ďalších kritérií,

ESFRI projekty	Stav účasti SR
Energia	
-	SR nemá zastúpenie
Životné prostredie	
DiSSCo - Distributed System of Scientific Collections	Perspektívny člen
eLTER - Long-Term Ecosystem Research in Europe	Perspektívny člen
Zdravie a potraviny	
MIRRI - Microbial Resource Research Infrastructure	Pozorovateľ neoficiálny
Fyzikálne vedy a technika	
EST - European Solar Telescope	Neoficiálny pozorovateľ
Sociálna a kultúrna inovácia	
EHRI - European Holocaust Research Infrastructure	Perspektívny člen
e-infraštruktúry	
-	SR nemá zastúpenie

ale jedným zo základných je jej otvorenosť všetkým vedcom z EÚ. Minimálne 30 % jej kapacít musia využívať vedci z inej krajiny ako je krajina, v ktorej je infraštruktúra umiestnená. Slovensko je v súčasnosti perspektívnym členom v troch ESFRI projektoch, pozorovateľom v jednom projekte. Okrem toho sa podieľa na činnosti jedného ESFRI projektu a to v pozícii neoficiálneho pozorovateľa. Bližšie informácie o jednotlivých nižšie uvedených ESFRI projektoch sa nachádzajú ďalej v texte.

ESFRI infraštruktúry (landmarks) – sú výskumné infraštruktúry, ktoré boli vybudované alebo dosiahli pokročilú implementačnú fázu v rámci Roadmap a ktoré predstavujú hlavné prvky konkurencieschopnosti európskeho výskumného priestoru (ERA). ESFRI infraštruktúry môžu už poskytovať vedecké služby a prístup užívateľom alebo môžu byť v pokročilom štádiu výstavby s jasným harmonogramom pre začatie fázy prevádzky. ESFRI infraštruktúry potrebujú nepretržitú podporu a rady pre úspešné dokončenie, prevádzku a v prípade potreby, vylepšenia pre dosiahnutie optimálneho riadenia a maximálnej návratnosti investícií.

Slovensko je v súčasnosti členom v ôsmich a perspektívnym členom v jednej ESFRI infraštruktúre. Okrem toho sa podieľa na činnosti štyroch ESFRI infraštruktúr a to v pozícii neoficiálneho pozorovateľa. Bližšie informácie o jednotlivých nižšie uvedených ESFRI infraštruktúrach sa nachádzajú v ďalšom texte.

ESFRI infraštruktúry	Stav účasti SR
Energia	SR nemá zastúpenie
Životné prostredie	
EPOS - European Plate Observing System	Neoficiálny pozorovateľ
LifeWatch ERIC - LifeWatch ERIC	Neoficiálny pozorovateľ
Zdravie a potraviný	
ECRIN ERIC – European Clinical Research Infrastructure Network	Člen
Euro-BioImaging - European Research Infrastructure for Imaging Technologies in Biological and Biomedical Sciences	Perspektívny člen
INSTRUCT ERIC - Integrated Structural Biology Infrastructure	Člen
Fyzikálne vedy a technika	
European XFEL - European X-Ray Free-Electron Laser Facility	Člen
HL-LHC - High-Luminosity Large Hadron Collider	Člen
ILL - Institut Max von Laue - Paul Langevin	Člen
Sociálna a kultúrna inovácia	
CESSDA ERIC - Consortium of European Social Science Data Archives	Člen
CLARIN ERIC - Common Language Resources and Technology Infrastructure	Neoficiálny pozorovateľ
DARIAH ERIC - Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities	Neoficiálny pozorovateľ
ESS ERIC - European Social Survey	Člen
e-infraštruktúry	
PRACE - Partnership for Advanced Computing in Europe	Člen

Spracoval: prof. Ing. Jozef Golian, Dr.
predseda spoločnosti

Misia Európskej únie v oblasti Zdravie pôdy a potraviny „Starostlivosť o pôdu znamená starostlivosť o život“

Čo sú to misie?

Základom pôsobenia misií v rámci Európskej únie je riešenie najpálčivejších problémov, ktorým v súčasnosti čelí nielen európska spoločnosť, ale aj celý svet. Je nástrojom, ako lepšie zosúladiť európske, národné a súkromné investície do výskumu, čo je jedným z cieľov Európskeho výskumného priestoru (ERA). Misia „Zdravie pôdy a potraviny“ je jednou z piatich kľúčových oblastí vedy a výskumu, ktoré Európska únia predstavila. Misia prostredníctvom svojej Rady poskytne víziu, pracovný plán, zapojenie sa občanov a nástroje na výskum, vývoj a inovácie s cieľom podporiť hlavné politiky a stratégie členských štátov EÚ. Zahŕňa Zelenú dohodu, klimatický a energetický balík, záväzok do roku 2050 v oblasti klimatickej neutrality, stratégiu *Farm to Fork*, Spoločnú poľnohospodársku politiku, stratégiu v oblasti biodiverzity do roku 2020, aktualizovanú bio-hospodársku stratégiu, Rámcovú smernicu o vode a Smernicu o biotopoch. Okrem toho bude podporovať záväzok EÚ a členských štátov dosiahnuť neutralitu degradácie pôdy v Európskej únii do roku 2030.

Prečo je táto misia dôležitá?

Život na Zemi závisí od zdravých pôd. Pôda je živý ekologický systém, domovom mnohých rastlinných a živočíšnych druhov, ktorých neviditeľné interakcie zaisťujú život na Zemi. Pôdy poskytujú potraviny a ďalšie ekosystémové služby, ako je čistá voda, palivá i tkaniny a diverzifikované biotopy. Pôda môže zároveň pomôcť spomaliť nástup účinkov zmeny klímy a zvýšiť našu odolnosť voči extrémnym klimatickým javom, ako sú suchá a povodne. Pôdy chránia naše kultúrne dedičstvo a sú kľúčovou súčasťou krajiny, jednoducho povedané, zdravé živé pôdy udržujú nás a svet okolo nás pri živote.

Vzhľadom na skutočnosť, že hospodárenie s pôdou vyžaduje systémový prístup a adaptívne hospodárenie, navrhujeme zvrátiť tradičný výskumný a inovačný reťazec a začať príkladmi „majákov“ a „živých laboratórií“ napr. pre prírodné oblasti vrátane lesov a trávnych porastov a mestskej zelene, kde už boli ekosystémové služby realizované kreatívnym a inovatívnym procesom. Pôdy berieme ako samozrejmosť v dôsledku toho sme zanedbali zdravie našich pôd. Rastúci dopyt po pozemkoch pre urbanizačný rozvoj miest a infraštruktúru zaberá naše najúrodnejšie pôdy. Zároveň nevhodné alebo neudržateľné využívanie pôdy a to, ako nakladáme s našim odpadom, ovplyvňuje zdravie pôdy, čo následne narúša schopnosť pôd poskytovať ekosystémové služby.

Prečo musíme konať hneď?

Pôdy sú zraniteľné a ich tvorba trvá niekoľko tisíc rokov. Na druhej strane ich možno zničiť za niekoľko hodín! To znamená, že prišiel čas starať sa o pôdy, aby sa mohli zregenerovať a uchrániť pre ďalšie generácie. Analýza stavu pôdy v Európe ukázala, že 60–70 % pôdy možno považovať za nezdravú. Je to priamy dôsledok uplatňovania súčasných praktík hospodárenia s pôdnymi zdrojmi. Zdravie je okrem toho ovplyvňované nepriamymi dopadmi znečisteného ovzdušia a klimatickou zmenou. Intenzívne využívanie pôdných zdrojov má svoje následky a získané benefity z pôdy zatienili naliehavú potrebu starať sa o zdravie pôdy. Zvyšujúci sa dopyt po stavebných pozemkoch a infraštruktúre má za následok zábery veľkých území úrodných pôd. Náklady spojené s degradáciou pôdy v EÚ presahujú 50 miliárd EUR ročne.

Misia EÚ Zdravie pôdy a potraviny

Misia má podtitul: „Starostlivosť o pôdu je starostlivosť o život“. Cieľom je zabezpečiť, aby 75 % pôd bolo zdravých do roku 2030 z hľadiska produkcie zdravých potravín, zdravia ľudí, prírody a ekosystémov.

Každá misia má svoju misijnú radu (*Mission Board*), zloženú z 15 špičkových expertov a vedcov z celej Európy. Ich úlohou je identifikovať jednu alebo viac konkrétnych misií

a vytvoriť ich koncepciu v podobe súboru akcií a odporúčaní. Pri svojej práci sa opierajú aj o svoje poradné orgány (*Mission Assembly*), združujúce ďalších popredných odborníkov v danej oblasti. Okrem toho Európska komisia zapája do procesu navrhovania, monitorovania a hodnotenia jednotlivých misií samotných občanov EÚ. Misia v oblasti zdravia pôdy a potravín je zameraná na mobilizovanie zdrojov, a to nielen finančných, ale aj ľudských. Jej cieľom je do riešenia spoločnej výzvy zapojiť vedcov a výskumníkov, farmárov, lesníkov, správcov a majiteľov pozemkov, politických predstaviteľov, verejné orgány, podnikateľský sektor a občanov. Je dôležité, aby sa všetky zainteresované skupiny zapojili do aktivít na ochranu a obnovu pôdy, nakoľko jedine spoločným úsilím bude možné splniť ambiciózný cieľ tejto misie.

Aká pôda je zdravá? Zdravá pôda poskytuje dôležité pôdne a ekosystémové funkcie:

- poskytovanie nevyhnutných makro a mikroživín pre všetky druhy rastlín,
- produkcia potravín i nepoľnohospodárskych produktov (biopalivá, vlákny),
- retencia, filtrácia a regulácia vody,
- zadržiavanie uhlíka v pôde a zmiernovanie dopadov klimatickej zmeny,
- poskytovanie útočiska tisícak druhov živých organizmov a udržiavanie biodiverzity.

Bez zdravej pôdy niet zdravých potravín

Kvalitné a bezpečné potraviny nie sú samozrejmosťou. Poľnohospodárstvo a výroba potravín prešli v posledných rokoch značnou transformáciou, ktorá má priamy vplyv na ceny, kvalitu, sortiment a výrobné podmienky potravín. Mať prístup k zdraviu nezávadným potravinám je v záujme celej spoločnosti. Preto je ochrana zdravia pôdy cieľom všetkých právnych predpisov a noriem EÚ týkajúcich sa poľnohospodárstva, chovu hospodárskych zvierat a výroby potravín. Ich zámerom je zabezpečenie optimálnej hygieny potravín, zdravia zvierat a rastlín, ako aj monitorovanie úrovne kontaminantov a rezíduí v potravinách a krmivách. Zdravá a funkčná pôda, vykonávajúca svoje dôležité pôdne a ekosystémové funkcie, je stavebným kameňom a základnou podmienkou pre produkciu zdravých potravín. Základné ciele misie sú:

1. Znížiť degradáciu pôdy, vrátane dezertifikácie a salinizácie,
2. Zakonzervovať a zvýšiť zásoby organického uhlíka v pôde,
3. Obmedziť zástavbu pôdy a pre urbanizačný rozvoj zvýšiť vnútornú zástavbu miest;
4. Znížiť znečisťovanie pôdy a zdokonaľiť jej obnovu a regeneráciu;
5. Obmedziť erózne procesy na pôde,
6. Zlepšiť pôdnu štruktúru s cieľom vytvoriť kvalitné médium pre živé organizmy a plodiny;
7. V rámci EÚ znížiť globálne dopady na pôdu, ktoré vznikajú prostredníctvom dovozu plodín alebo materiálov;
8. V členských krajinách EÚ zvýšiť povedomie a poznatky o pôde.

Kontaktné body:

Zástupkyňa SR v poradnej skupine (*Mission Assembly*) pre oblasť Zdravie pôdy a potraviny

doc. RNDr. Jaroslava Sobocká, CSc. jaroslava.sobocka@nppc.sk

Zástupkyňa SR v misijnej skupine (*Members States subgroup on Soil Health and Food*) pre oblasť

Zdravie pôdy a potraviny: doc. Ing. *Martina Fikselová*, PhD. martina.fikselova@uniag.sk

RNDr. *Beata Houšková*, CSc. beata.houskova@nppc.sk

Informácie a možnosti zapojenia: Styčná kancelária SR pre výskum a vývoj v Bruseli (SLORD) ERA Portál Slovensko

https://www.slord.sk/wp-content/uploads/sites/2/2020/10/Misia_Starostlivost-o-podu-je-starostlivost-o-zivot_E-Verzia.pdf

doc. RNDr. Jaroslava Sobocká, CSc.

Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav pôdoznavectva a ochrany pôd Bratislava, predseda Pedologickej sekcie SSPLPV pri SAV

Čas bilancovania vedeckej práce

Koniec roka je obdobím, v ktorom sa završuje celoročné úsilie vedeckých pracovníkov v ústavoch Slovenskej akadémie vied. Je to obdobie, kedy sa kompletizujú údaje o publikačnej činnosti a ostatných aktivitách výskumných pracovníkov do výročných správ ústavov, ktoré budú zverejnené koncom januára 2021. Na ich základe sa vyhodnocuje vedecká úroveň výskumných ústavov, ako aj výsledky vedeckej činnosti každého výskumného pracovníka. V ďalšom texte sú prezentované niektoré z najvýznamnejších výsledkov výskumnej činnosti ústavu zameraného na výskum lesných i nelesných ekosystémov, a to Ústavu ekológie lesa SAV so sídlom vo Zvolene.

Ústav ekológie lesa SAV vznikol v roku 1983 z Pobočky pre výskum lesných ekosystémov Centra biologicko-ekologických vied SAV. Sídlom ústavu je Zvolen a súčasný názov má od 1.7.1987. Začiatky ústavu siahajú až do rokov 1894–1898, kedy bolo založené Arborétum Mlyňany a Ústredná výskumná lesnícka stanica, neskoršie Lesnícke laboratórium SAV v Bratislave (1954).

Ústav je orientovaný na komplexný základný a teoreticko-metodologický výskum ekológie a biológie introdukovaných a domácich drevín a ďalších organizmov funkčne zviazaných s drevinami a ich ekosystémami. Ide predovšetkým o poznávanie dlhodobých zmien, procesov a stresorov významných pre stabilitu, štruktúru, produkciu a ochranu ekosystémov a ich zložiek. Predmetom výskumu sú prirodzené a antropicky ovplyvnené ekosystémy, ich dynamika, zložky, režimy, prvky a vzťahy, v niektorých smeroch s vyústením do aplikačných záverov. Sleduje sa vplyv antropogénnej záťaže na stabilitu, vitalitu a zdravotný stav lesných ekosystémov v nadväznosti na hodnotenie dynamiky pedologických, fytoecologických, fenologických, ekofyziologických a ekotoxikologických zmien. V rámci multilaterálnych medzinárodných vedeckých programov má uzatvorené viaceré aktívne dohody o spolupráci s partnerskými organizáciami v zahraničí.

Vzhľadom k tomu, že na bilancovanie výsledkov uplynulého roku je ešte priskoro, nižšie sú stručne charakterizované najmä výsledky dosiahnuté pracovníkmi ústavu podľa jednotlivých oblastí výskumu v roku 2019.

Biogeografia rovníkridleho hmyzu

Ambíciu vedeckých pracovníkov Benjamína Jarčušku, Petra Kaňucha, Antona Krištína a Martiny Dorkovej bolo definovať objektívnejšie biogeografické členenie územia Karpát. Prvé biogeografické členenie tohto druhého najväčšieho horského systému v Európe pred vyše 100 rokov bolo založené na tzv. expertnom odhade a tento vychádzal z kvalitatívnych floristických dát. Využitím súčasných poznatkov a metód sa definovali 4 regióny, pričom nový prístup sa uplatnil na distribučných dátach 137 druhov rovníkridlovcov v rámci celého karpatského oblúka. Kvantitatívna biogeografia rovníkridleho hmyzu tak nepodporila klasické delenie Karpát, čo naznačuje, že tento prístup by bolo vhodné uplatniť aj pre iné taxóny.

Invázne šírenie podkôrníkovitých v lesných ekosystémoch

Na výskume sa podieľali Peter Zach, Ján Kulfan a Marek Dzurenko. Zistili výrazné a z hľadiska spoločenskej praxe významné zmeny v priestorovej distribúcii dvoch druhov podkôrníkovitých chrobákov (*Coleoptera, Curculionidae, Scolytinae*). Lykožrút smrečínový (*Ips amitinus*) sa v súčasnosti rýchlo šíri v smrekových lesoch Nórska, Švédska a Fínska, kam prenikol zo strednej Európy. Invázny druh drvinárik čierny (*Xylosandrus germanus*), žijúci v dreve mnohých druhov drevín, nedávno prenikol zo západnej do strednej Európy. V Západných Karpatoch na území Slovenska sa zistilo optimum jeho výskytu medzi 500 až 700

m n. m., čo predstavuje posunutie hornej hranice o 500 m v porovnaní s doterajšími poznatkami zo západnej Európy.

Nekrotické ochorenie kôry buka lesného (Fagus sylvatica L.)

Z výsledkov výskumu Milana Barnu a Ivana Mihála vyplynulo, že nekrotické ochorenie kôry a konárov sa v bučinách vyskytuje v 87 – 94 %. Potvrdili sa hypotézy, že hrúbka a vek majú významne negatívny korelačný vzťah k vývoju všetkých analyzovaných charakteristík ochorenia. Imisné zaťaženie kyslého fluorového typu zvyšuje dynamiku nekrotického ochorenia dospelých bukov. Medzi povzbudzujúcimi zisteniami výskumu vedci uvádzajú pozitívnu regeneračnú schopnosť bukovej mladiny vo vzťahu k percentuálnemu výskytu ochorenia.

Fyziologické regulačné mechanizmy u rôznych proveniencií smreka v podmienkach meniacej sa klímy

Lubica Ditmarová, Gabriela Jamnická, Eva Pšidová, Peter Fleischer a Jana Kučerová zistili počas experimentu so sadenicami smreka obyčajného pochádzajúcimi z odlišných klimatických oblastí existenciu rôznych regulačných mechanizmov vzhľadom k suchu. Kým sadenice z klimaticky teplejších oblastí uplatňovali viac šetriacu stratégiu súvisiacu s vysokými obsahmi kyseliny abscisovej (ABA), rýchlejšim uzatváraním prieduchov a poklesom fotosyntetického výkonu, sadenice z chladnejšej klimatickej oblasti počas postupujúceho sucha nereagovali až tak citlivo a hodnoty transportu vody a fotosyntetickej aktivity zostali dlhšiu dobu na výrazne vyššej úrovni. Vyššia odolnosť voči suchu by mohla súvisieť s väčším množstvom prolinových aminokyselín, nahromadených už na začiatku simulácie sucha u proveniencií z chladnejšej oblasti. Výsledky naznačujú, že akumulácia prolínu má v tomto prípade ochranný charakter a je riadená iným mechanizmom ako osmotickým nastavením.

Endofytická huba Beauveria bassiana, známa svojim pesticídnym účinkom, pomáha stromom prekonať sucho

Vnútročné prostredie rastlinného tela osídľuje celá škála endofytických mikroorganizmov, ktoré zlepšujú prijateľnosť živín rastlinami, stimulujú rastové procesy a zvyšujú odolnosť rastlín voči environmentálnym stresorom. *Beauveria bassiana* je typická pôdna huba známa svojimi entomopatogénnymi schopnosťami. Dosiaľ neboli známe iné priaznivé účinky na rastliny. S cieľom potvrdiť hypotézu, že podporuje suchovzdornosť rastlín, sa realizovalo 10 laboratórnych experimentov so semenáčmi duba, agáta bieleho, javorovca jaseňolistého a jedle srienistej (*Abies concolor* (Gordon) Lindley ex Hildebrand). *Beauveria bassiana* stimulovala odolnosť voči suchu iba v prípade duba červeného, a to podporou rastu koreňa – zistili vedeckí pracovníci Peter Ferus, Marek Barta a Jana Konôpková.

Účinky esenciálnych olejov voči lykožrútovi smrekovému

Marek Barta dosiahol významné výsledky aj v aplikačnom výskume. Testoval insekticídne a repelentné účinky rastlinných esenciálnych olejov voči lykožrútovi smrekovému. Získali sa z pamajoránu, feniklu, tymiánu, yzopu, mäty a anízu. Najsilnejší insekticídny účinok preukázali oleje z pamajoránu, tymiánu a anízu. Repelentný účinok sa sledoval po aplikácii olejov na filtračný papier a smrekovú kôru. Esenciálne oleje z anízu, pamajoránu a tymiánu mali významne vyššie repelentné účinky než oleje z feniklu a yzopu. Olej z mäty nevykazoval repelentný ani insekticídny efekt proti lykožrútovi. Výsledky poukazujú na potenciál využitia vybraných esenciálnych olejov v regulácii lykožrúta smrekového.

Alelopatické interakcie drevín v prírode ako zdroj informácií pre formulovanie bio-herbicidov

Rozsiahle kultúry severoamerického agáta bieleho, pestované s cieľom produkcie drevnjej hmoty a výroby včelárskych produktov, sú v blízkosti botanických záhrad a arborét zaburiňované ďalšími nepôvodnými druhmi, ktoré majú na ne rôzne účinky. U skúmaných porastov v blízkosti Arboréta Mlyňany a Národnej botanickej záhrady vo Vácrátóte (Maďarsko), ktoré sú zaburiňované náletmi čremchy neskorej (*Prunus serotina* Ehrh.), resp. brestovca západného (*Celtis occidentalis* L.), sa zaznamenali na jednej strane minimálne zmeny, na druhej strane masívny ústup. Analýza rastových a metabolických parametrov rastlín agáta na miestach, kde rastú spolu s brestovcom, doplnená o ďalšie údaje o dusíkatom metabolizme ukázala, že alelochemikálie (pravdepodobne špecifické flavonoidy) brestovca majú schopnosť potláčať formovanie koreňových hľuziek zabezpečujúcich fixáciu vzdušného dusíka a tým obmedziť jeho prísun do ostatných častí rastliny. K týmto výsledkom dospeli Peter Ferus, Dominika Bošiaková, Jana Konôpková a Peter Hořka.

Rovnokridlovce NP Slovenský kras

Anton Krištín, Ludmila Černecká a Benjamín Jarčuška počas 43. Východoslovenského tábora ochrancov prírody v Slovenskom krase vykonali inventarizačný výskum rovnokridlovcov na 26 lokalitách tejto biosférickej rezervácie. Zistili spolu 48 druhov a tým výrazne obohatili poznanie o tejto skupine hmyzu na území národného parku. Počet druhov tak dosiahol 78 (61 % fauny Slovenska), čo zaraďuje NP Slovenský kras k najvýznamnejším územiám pre túto skupinu hmyzu na Slovensku. Objavili sa nové lokality európsky významného druhu *Paracaloptenus caloptenoides* a získali sa aj nové poznatky o rozšírení ďalších ochranných významných druhov. Na základe týchto výsledkov bol podaný návrh na rozšírenie Územia európskeho významu SKÚEV 0355 Fabiánka. Výskum realizovali na požiadanie organizátorov podujatia a NP Slovenský kras.as

Vplyv automobilovej dopravy na intoxikáciu pôd a rastlín

Vplyv automobilovej dopravy na intoxikáciu pôd a rastlín hodnotili Margita Kuklová, Ján Kukla a Ivica Pivková v spolupráci s českými kolegami z České zemědělské univerzity v Praze. V geobiocenózach vzdialených 30 m od rýchlostnej cesty R1 Nitra – Tekovské Nemce sa vplyv emisií z automobilovej dopravy prejavil najmä kulmináciou obsahu kadmia vo vrchných pôdnych vrstvách. Najvýznamnejšími faktormi ovplyvňujúcimi fyziologické parametre rastlín boli obsah medi v pôde a obsah medi a kadmia v rastlinách. Najvýraznejší pokles obsahu chlorofylu sa zistil v listoch medničky jednokvetej, ktorá bola kontaminovaná meďou. Vo vzdialenosti 30 m od rýchlostnej cesty bol v dôsledku kontaminácie prostredia obsah energie v rastlinách nižší v porovnaní s rastlinami rastúcimi vo vzdialenosti 500 m od cesty. V listoch duba cerového a duba červeného sa akumulovalo významne vyššie množstvo energie ako v listoch jaseňa štíhleho a javorovca jaseňolistého. Najvhodnejšími indikátormi prostredia znečisteného automobilovou dopravou sú javorovec jaseňolistý a trebuľka lesná, ktoré v období plnej prevádzky diaľnice viazali významne menej energie ako pred výstavbou cesty.

Rovnokridly hmyz ako indikátor environmentálnych gradientov Madagaskaru

Miestom výskumu v rámci medzinárodného projektu bol aj Madagaskar – svetové centrum endemizmu. Podieľali sa na ňom Anton Krištín a Benjamín Jarčuška. Zbieral sa orthopteroidný hmyz s cieľom získať prvé ucelené dáta o jeho diverzite a distribúcii pozdĺž environmentálnych gradientov. Zistilo sa spolu 117 druhov (94 – Orthoptera, 7 – Mantodea, 4 – Phasmida a 12 – Blattodea), aj dva nové, doteraz pre vedu neznáme druhy – *Mimoscudderia longicaudata* sp. n. a *Parapyrrhicia leuca* sp. n. Zaznamenala sa vysoká druhová diverzita – 53,8 % druhov bolo zistených len na jednej lokalite, 12 % na dvoch a 4,2 % na troch

lokalitách. Kultúrne habitaty boli charakteristické výskytom najfrekvencovanejších (>50 %) a početných druhov koníkov. Zistil sa významný vzťah medzi manažmentom habitatu a výskytom vzácnych druhov, pričom počet vzácnych druhov bol vyšší v prírodných habitatoch.

Pracovníci ústavu publikovali výsledky svojho vedeckého výskumu vo významných vedeckých publikáciách. Napr. v sledovanej, preferovanej, kategórii „Vedecké práce registrované v databáze Current Contents Connect“ sa v roku 2019 zaznamenalo 35 položiek, čo predstavuje nárast o 17 % oproti predchádzajúcemu roku. Prítom viac ako polovica z uvedeného počtu 35 článkov uverejnených v medzinárodných vedeckých časopisoch evidovaných v databáze CCC je zaradená do kvartilov WOS Q1 a Q2, čo svedčí o ich vysokej kvalite. Predbežné výsledky za rok 2020 naznačujú rekordný počet položiek v uvedenej kategórii – okolo 50.

Ing. Katarína Sládeková
Lesnícka sekcia SSPLPVV pri SAV

Nositelia Fándlyho medaily 2020

Potravinárska sekcia

JUSZCZAK Leslaw, prof. dr hab. inż. profesor of University of Agriculture in Krakow

Text na diplome: za dlhoročnú prácu a zásluhy pri rozvoji potravinárskych technológií, vzdelávania a medzinárodnej spolupráce

A graduate of the Agricultural University in Krakow, Master of Science in Food Technology and Human Nutrition (1992), Doctor (PhD) in Agricultural Sciences (2000), DSc (habilitation) in Agricultural Sciences (2011), Professor of Agricultural Sciences (2016), specialization: food chemistry and analysis, food technology. Employee of the Department of Food Analysis and Food Quality Evaluation, Faculty of Food Technology, at the University of Agriculture in Krakow. From 2019, a professor at the Department of Dietetics and Food Research Jan Dlugosz University in Czestochowa. A graduate of post-graduate studies in "Quality management in the food industry" (2000) and "Scientific research management" (2011). He completed a scientific internship at the Laboratory of Physicochemistry of Macromolecular (INRA, Nantes, France). He also stayed at the University of Pardubice, Czech Republic. Moreover, he completed two six-month national internships. He participated in numerous courses and trainings related to the broadly understood quality and safety of food as well as analytical methods used in their evaluation. His scientific interests concern mainly the impact of raw materials and technological factors on the rheological characteristic of foods, analytical methods in food analysis and evaluation of food quality and safety, structure, properties, modification methods and utilization of starch and its derivatives, the used of food additives, particularly polysaccharide hydrocolloids, in the food industry, quality of special food products (gluten-free) and characteristics of honey and bee products as functional foods. He actively participated in the implementation of eight research projects, in two as a manager. To date, he is the author or co-author of over 150 scientific publications, of which over 80 have been published in journals awarded by Journal Citation Report.

GOLLAN, Jozef, prof. Ing. Dr., profesor Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre

Text na diplome: za rozvoj Spoločnosti, vzdelávanie, výskum a prínos v oblasti bezpečnosti a kontroly potravín

Narodil sa 23.11.1966 v Detve. Strednú poľnohospodársku školu ukončil v roku 1985 vo Zvolene. Študoval na vtedajšej Vysokej škole poľnohospodárskej, ktorú ukončil v roku 1991. Prof. Gollan pracuje na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite nepretržite od 1.9.1991. Odborne sa orientuje na problematiku hygieny a bezpečnosti potravín. V roku 2003 na novovzniknutej Fakulte biotechnológie a potravinárstva založil Katedru hygieny a bezpečnosti potravín a doteraz je jej vedúcim. V novembri 2011 ho prezident republiky vymenoval za vysokoškolského profesora. Od roku 2003 každoročne organizuje vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou Bezpečnosť a kontrola potravín a od roku 2007 je garantom študijného programu Bezpečnosť a kontrola potravín, ktorý taktiež pripravil. Svoje aktívne pôsobenie prepája jednak s univerzitami a jednak s praxou. V rokoch 2007 - 2018 bol členom vedeckej rady Fakulty technologickej UTB v Zlíne. Od roku 2015 je členom vedeckej rady Fakulty veterinárnej hygieny a ekológie VFU v Brne a spolupracuje tiež s Poľnohospodárskou univerzitou v Krakove. Od roku 2007 je členom Potravinárskej komory Slovenska, kde aktívne pôsobí ako predseda výboru pre vzdelávanie, vedu, výskum a inovácie. V tejto funkcii spolupracuje s potravinárskymi podnikmi, organizuje vzdelávacie aktivity, odborné semináre a vychováva mladú generáciu budúcich potravinárov. Je členom národných odborných a vedeckých skupín MPRV SR pre: hygienu potravín, prídavné látky v potravinách, dietetické výrobky, výživu a alergény, biologické riziká, certifikačné systémy,

dovoz a vývoz potravín. Od roku 1994 je členom Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV a od roku 2012 je jej predsedom. Je predsedom pobočky Svetovej hydinárskej únie na SPU v Nitre (WPSA), členom Slovenskej akadémie vied – odboru Potravinárstvo, je členom Českej akadémie zemědělských vied.

KAROVIČOVÁ Jolana, doc. Ing. PhD., docentka Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave

Text na diplome: za celoživotný prínos v oblasti vzdelávania, výskumu a rozvoja analýzy a technológie potravín

Narodená 25.04.1950 v Kalinove. Absolventka Chemickotechnologickej fakulty SVŠT v Bratislave Ing., (1974), PhD. (1980), docentka (1998), vysokoškolský pedagóg na Ústave potravinárstva a výživy, FCHPT STU v Bratislave. Profesionálna aktivita: štúdium podmienok fermentácie rastlinných štiav s prídavkom funkčných zložiek, analýza vybraných metabolitov mikroorganizmov kapilárnou izotachoforézou v mliečne fermentovaných zeleninových šťavách a cereálnych nápojoch, metódy identifikácie falšovania a autentifikácie vybraných potravinárskych výrobkov, senzorké hodnotenie potravín, výskum a vývoj potravín s prospešným účinkom na zdravie spotrebiteľa. Zodpovedná riešiteľka 6 výskumných projektov. Autorka a spoluautorka viac ako 70 publikácií evidovaných vo Web of Science alebo Scopus. Spoluautorka domácich a zahraničných knižných diel: *Malá slovenská encyklopédia* (1993), *Handbook of Food Analysis* (1996), *Food Analysis by HPLC* (2000), *Handbook of Food Analysis.. Residues and other food component analysis* (2004), *Encyclopaedia of Slovakia and the Slovaks* (2007), *Fermented Foods in health and disease prevention* (2017). *Spoluautorka vysokoškolských učebníc: Základy potravinárskych technológií* (1996) a *Cereálie, cukor, cukrovinky I. Návod na laboratórne cvičenia* (2013). *Spoluautorka 2 patentových vzorov*. Vedenie kurzov senzorkého hodnotenia akreditovaných MŠ SR. Členka redakčnej rady časopisu Potravinárstvo, Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV jej potravinárskej sekcie.

Lesnícka sekcia

ŠTEFANČÍK Igor, doc. Ing. CSc.

Text na diplome: Za dlhoročnú prácu a zásluhy pri výskume rastových a vývojových procesov bukových a zmiešaných porastov Slovenskej republiky

Narodil sa 19.11.1960 v Banskej Štiavnici. V roku 1979 ukončil štúdium na gymnáziu (prírodovedný smer) vo Zvolene. V štúdiu pokračoval na Lesníckej fakulte Vysokej školy lesníckej a drevárskej (v súčasnosti Technickej univerzity) vo Zvolene, ktoré ukončil v roku 1984. V rokoch 1984 -1987 pracoval vo Vedecko-výskumnom ústave lesníckom VŠLD vo Zvolene ako odborný asistent, kde sa podieľal na riešení výskumnej úlohy „Odoslňnosť potenciál lesných ekosystémov a možnosti jeho zámerného ovplyvňovania“, pričom sa začal zameriavať na štúdium účinkov znečisteného ovzdušia na lesné porasty. V rokoch 1988-1992, resp. v rámci internej vedeckej aspirantúry pracoval v Ústave ekológie lesa SAV vo Zvolene, Oddelení produkčnej ekológie, kde sa orientoval na problematiku sledovania účinkov znečisteného ovzdušia na drevinový zložku lesných ekosystémov z rôznych aspektov. V roku 1992 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu na tému „Stabilita bukového lesného ekosystému v podmienkach rôzneho antropogénneho vplyvu“ a bola mu Vedeckou radou TU vo Zvolene udelená vedecká hodnosť „kandidáta poľnohospodársko-lesníckych vied“ (CSc.) vo vednom odbore „Náuka o prostredí“. V rovnakom roku začal pracovať vo Výskumnom ústave lesného hospodárstva (terajšom Lesníckom výskumnom ústave) vo Zvolene ako vedecký pracovník v Odbore pestovania lesa.

JENDRUCH Jozef, Ing. PhD.

Text na diplome: Za príkladnú spoluprácu s lesníckym výskumom a uplatňovaní jeho najnovších výsledkov v lesníckej praxi

Narodil sa 23. marca 1960 v Kropáčoch, kde absolvoval aj Stredoškolské štúdium na gymnáziu. V štúdiu pokračoval na Vysokej škole lesníckej a drevárskej vo Zvolene, ktorú ukončil v roku 1984 s titulom „lesný inžinier“. Po ukončení štúdia nastúpil do zamestnania vo vtedajších Východoslovenských štátnych lesoch Košice, Lesný závod v Spišskej Novej Vsi. Prvé kroky v lesníckej praxi absolvoval na Lesnej správe Kropáčy v rokoch 1984 – 1986 ako asistent a neskôr ako vedúci lesného obvodu. Na starosti mal riadenie a zabezpečenie pestovateľskej a ťažbovej činnosti v lesnom obvode. V rokoch 1987 – 1990 pôsobil ako technik na Lesnom závode Spišská Nová Ves, kde riadil pestovateľskú činnosť a zabezpečoval výrobu v lesných škôlkach. V rokoch 1991 – 1994 bol vedúcim oddelenia výroby v spomínanom lesnom závode. Okrem riadenia ťažbovej a pestovateľskej výroby a činnosti lesných škôlok v strediskách lesného závodu zabezpečoval aj projektovanie úloh v zmysle lesných hospodárskych plánov. V roku 1994 nastúpil do spoločnosti PRO POPULO Poprad, s.r.o., kde do roku 1996 vo funkcii „Hlavného inžiniera“ okrem zabezpečovania už uvedených činností sa zaslúžil aj o založenie výroby krytokorených sadenic systémom Jiffy a vybudovanie fóliovníkov na pestovanie lesného reprodukčného materiálu. Okrem toho mal na starosti vytváranie a prevádzkovanie režijných poľovných revírov na území obhospodarujúcom lesy spoločnosťou PRO POPULO Poprad, s.r.o. V roku 1996 sa stal riaditeľom a konateľom uvedenej spoločnosti, ktorú úspešne vedie už 23 rokov.

Veterinárska sekcia

MOJŽIŠOVÁ, Jana, Dr. h. c. prof. MVDr. PhD., profesorka Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach

Text na diplome: za dlhoročnú prácu a zásluhy v rozvoji veterinárskeho lekárstva na Slovensku

Dr. h. c. prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD. sa narodila 6. apríla 1963 v Košiciach. Po absolvovaní Gymnázia v roku 1981 pokračovala v štúdiu na Vysokej škole veterinárskej v Košiciach. Štúdium v odbore všeobecné veterinárske lekárstvo ukončila v roku 1986 s vyznamenaním a Cenou rektora. Nasledujúci rok nastúpila ako vedecko-výskumná pracovníčka na Katedru infektológie a tropickej veterinárskej medicíny Vysokej školy veterinárskej v Košiciach. V rokoch 1997 až 2000 bola študentkou doktorandského štúdia v študijnom odbore Infekčné a parazitárne choroby zvierat. Od roku 2000 pôsobí na katedre aj ako pedagogický pracovník. V roku 2003 jej bol na Univerzite veterinárskeho lekárstva v Košiciach po úspešnom obhájení udelený titul docent v odbore Infekčné a parazitárne choroby zvierat. V roku 2007 bola prezidentom Slovenskej republiky vymenovaná za profesora v odbore Infekčné a parazitárne choroby zvierat. Dr. h. c. prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD. bola v rokoch 2009 – 2015 prorektorom Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach (UVLF) a od roku 2015 je rektorkou UVLF. Jej vedecko-výskumná činnosť je zameraná na štúdium vírusových chorôb zvierat spojené s narušenou imunokompetenciou organizmu a možnosťami ich terapie a profylaxie. Jej priekopnícke práce vo výskume infekčných chorôb psov a mačiek našli odozvu aj za hranicami Slovenska. Je autorkou a spoluautorkou 39 vedeckých prác publikovaných v časopisoch evidovaných v databázach WoS a SCOPUS a mnohých príspevkov v domácich a zahraničných vedeckých a odborných časopisoch, ako aj príspevkov na konferenciách. Je autorkou šiestich vedeckých monografií, autorkou 33 vysokoškolských učebníc a ôsmich knižných publikácií. Získané vedomosti vo vedeckej činnosti využila aj ako zodpovedný riešiteľ vedeckých projektov. Je predsedníčkou vedeckej rady univerzity UVLF v Košiciach a členkou vedeckých rád iných univerzít - Veterinárni a farmaceutické univerzity Brno, Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach,

SPU v Nitre, TU vo Zvolene a členkou ďalších domácich i zahraničných redakčných rád časopisov.

Od roku 2011 pôsobí vo funkcii generálnej sekretárky Asociácie univerzít karpatského regiónu. V rokoch 2017 – 2019 bola členkou výkonného výboru Európskeho združenia inštitúcií pre veterinárske vzdelávanie. Dr. h. c. prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD. ako prvá žena v takmer sedemdesiatročnej histórii Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach bola v roku 2014 zvolená do najvyššej akademickej funkcie – funkcie rektorky. V roku 2018 túto pozíciu obhájila. V roku 2017 na základe dlhodobej spolupráce Ukrajinské vedecko-edukačné konzorcium v Kyjeve udelilo rektorke profesorky Mojžišovej čestný titul doctor honoris causa. V roku 2018 jej Národná poľnohospodárska univerzita v Bile Cerkva udelila titul Dr. h. c. za rozvoj medzinárodnej spolupráce, projektov a vzdelávacích programov.

NAGY, Jozef, prof. MVDr. PhD., profesor Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach

Text na diplome: za dlhoročnú prácu a zásluhy vo výskume v oblasti hygieny a technológie potravín

Profesor MVDr. Jozef Nagy, PhD. sa narodil 27. júla 1961 v Košiciach. Po absolvovaní Gymnázia v roku 1980 pokračoval v štúdiu na Vysokej škole veterinárskej v Košiciach. Po ukončení vysokoškolského štúdia v roku 1985 a absolvovaní povinnej vojenskej služby, nastúpil v roku 1986 na katedru Hygieny potravín Vysoké školy veterinárskej v Košiciach, ako odborný asistent. V roku 1992 ukončil doktorandské štúdium v odbore hygiena potravín. V roku 1996 po úspešnom obhájení mu bol udelený na Univerzite veterinárskeho lekárstva titul docent v odbore hygiena potravín. V roku 2008 bol prezidentom Slovenskej republiky vymenovaný za profesora v odbore hygiena potravín. Profesor MVDr. Jozef Nagy, PhD. je od roku 2015 prorektorom pre rozvoj školy a hodnotenie kvality. Tento post na Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach (UVLF) vykonáva druhé funkčné obdobie. Od svojho nástupu na Katedru hygieny potravín v roku 1986 sa výrazne pričínal o rozvoj katedry. Jednak v pedagogickej činnosti, kde sa podieľal na rozvoji viacerých predmetov na katedre. Za významný počin profesora Nagya je zavedenie a rozvoj študijného predmetu „Food safety“ v spoločnom študijnom programe „Animal Science“ v spolupráci s Nord Univerzitou (Nórsko) v anglickom jazyku. Profesor Jozef Nagy je odborným garantom bakalárskeho študijného programu „Bezpečnosť krmív a potravín“. Rozsiahla je aj vedecko-výskumná činnosť profesora MVDr. Jozefa Nagya, PhD. Výrazne sa zaslúžil o napredovanie výskumu na UVLF v oblasti sledovania vplyvu a detekcie reziduí liečiv v potravinách. Jeho práca bola uznaná aj v zahraničí, o čom svedčí viacero prác publikovaných vo významných vedeckých časopisoch, ako aj početné citácie na uvedené práce. Taktiež mal zásluhu na napredovaní výskumu v oblasti hygieny, kvality a falšovania medu. Významný je aj jeho počin v oblasti výskumu kvality a bezpečnosti mäsa rýb na UVLF. O rozsiahlej vedecko-výskumnej činnosti profesora Jozefa Nagya svedčí aj viac ako 500 vedeckých článkov doma a v zahraničí a viac ako 400 citácií na uvedené práce. Prof. Nagy bol zodpovedným riešiteľom siedmich grantových projektov (VEGA, KEGA, AV) a jedného bilaterálneho projektu v spolupráci s dolnorakúskym poľovníckym zväzom (Rakúsko) v rámci projektu PHARE, v problematike udržnosti nepitvaných bažantov a zajacov. Okrem toho koordinoval alebo bol spoluriešiteľom mnohých úloh a projektov zameraných na vyriešenie problémov hygieny a kvality potravín. Prof. MVDr. Jozef Nagy, PhD. je dlhodobo organizačným a odborným garantom vedeckej konferencie so zameraním na bezpečnosť a kvalitu produkovaného mäsa hydiny, vajec, zveriny a medu. Je tiež členom vedeckého výboru medzinárodnej vedeckej konferencie „Bezpečnosť a kontrola potravín“. Prof. MVDr. Jozef Nagy, PhD. je členom vedeckej rady Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach a vedeckej rady

Fakulty veterinární hygieny a ekologie VFU Brno. Je členom redakčnej rady vedeckého časopisu Potravinárstvo – Slovak Journal of Food Science.

VORLOVÁ Lenka, prof. MVDr. Ph.D., profesorka Fakulty veterinární hygieny a ekologie VFU Brno

Text na diplome: za celoživotný prínos a zásluhy pri rozvoji hygieny potravín a vzdelávania

Prof. MVDr. Lenka Vorlová, Ph.D. se narodila 31.1.1957 v Brně. Má dva syny ve věku 22 a 26 let. Prof. MVDr. Lenka Vorlová, Ph.D. po absolvování Gymnázia na Lerchově v Brně se zaměřením na chemii a biologii vystudovala VŠV v Brně, obor Hygiena potravin a absolvovala s vyznamenáním, získala červený diplom a cenu rektora jako jediný student ročníku. V roce 1992 ukončila postgraduální studium Vysokoškolské pedagogiky v Olomouci, obhájením disertační práce na téma: „Postavení chemie potravin v profilu absolventa fakulty veterinární hygieny a ekologie“. V roce 1998 na základě úspěšného ukončení postgraduálního studia v oboru Hygiena a technologie potravin obhájením disertační práce na téma: „Studium vybraných biochemických parametrů vepřového masa“ jí byl udělen titul Ph.D. V roce 2003 obhájila habilitační práce s názvem „Vybrané chemické parametry v hygieně potravin“ a po úspěšném habilitačním řízení byla jmenována docentem v oboru Hygiena a technologie potravin a veřejné veterinární lékařství. V roce 2007, byla na základě úspěšného řízení ke jmenování profesorem, jmenována prezidentem ČR profesorem v oboru Hygiena a technologie potravin. Je členkou oborové rady doktorského studijního programu v oboru Hygiena a technologie potravin a Veterinární toxikologie a toxikologie potravin FVHE VFU Brno, oborové rady Hygiena potravin (UULF Košice, SK), oborové rady Vlastnosti a zpracování zemědělských materiálů a produktů Agronomické fakulty MZLU Brno, členkou oborové rady Hygiena, preventivní lékařství a epidemiologie Lékařské fakulty MU Brno a členkou oborové rady Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Je členkou zkušební komise pro Specializovanou odbornou přípravu veterinárních asistentů a členkou zkušební komise pro atestační studium II. stupně ve specializaci Hygiena potravin. Byla jmenována Komisí pro uznávání kvalifikací Komory veterinárních lékařů ČR garantkou za obor technologie a hygiena mléka. Je členkou České akademie zemědělských věd. Řadu let byla členkou Hodnotitelské komise MZe (Ministerstva zemědělství) určené k posuzování žádostí pro udělování značky KLASA.

Poľnohospodárska sekcia

BÍRO, Daniel, Dr.h.c. prof. Ing. Ph.D., profesor Fakulty agrobiologie a potravinových zdrojov SPU v Nitre

Text na diplome: za celoživotný prínos v oblasti vzdelávania, výskumu a rozvoja modernej výživy zvierat

Dr.h.c. prof. Ing. Daniel Bíro, Ph.D. sa narodil 21. júla 1950 v Čakajovciach, okres Nitra. Po absolvovaní Strednej priemyselnej školy mliekarenskej v Kroměříži, študoval v rokoch 1969 -1974 zootechnický odbor na Agronomickej fakulte VŠP v Nitre. Od ukončenia štúdia na VŠP v roku 1974 nepretržite pôsobí ako vysokoškolský učiteľ na Katedre výživy zvierat. Kandidátsku dizertačnú prácu pod vedením zakladateľa modernej výživy zvierat a Katedry výživy zvierat prof. Labudu, obhájil v roku 1982. Za docenta sa habilitoval sa v roku 1994 v odbore Všeobecná zootechnika. Za profesora bol Prezidentom SR menovaný v roku 2001. Počas svojho pôsobenia na vysokej škole, resp. univerzite, zastával prof. Bíro rôzne akademické funkcie. V rokoch 1994 -1997 zastával funkciu vedúceho Katedry výživy, resp. Katedry výživy zvierat, v rokoch 1997 - 2000 zastával funkciu prodekana Agronomickej fakulty VŠP, v rokoch 2002 - 2006 prodekana Fakulty agrobiologie a potravinových zdrojov SPU a v rokoch 2006 - 2015 dekana Fakulty agrobiologie a potravinových zdrojov SPU

v Nitre. V rokoch 2006 - 2015 pôsobil ako predseda Vedeckej rady Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov SPU, zároveň aj ako člen Vedeckej rady Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Viac ako 45-ročná pedagogická a vedecko-výskumná činnosť prof. Bíra je orientovaná na výživu. S podporou spolupracovníkov prispel k obsahovému a organizačnému skvalitneniu výučby na katedre a najmä k zvýrazneniu postavenia výživy v rámci biologických vied. V pozícii vedúceho experta sa podieľal na tvorbe dokumentácie študijného odboru „Výživa“ a jeho zaradení do sústavy študijných odborov MŠ SR. Ako garant pripravil podklady k úspešnej akreditácii výživárskych študijných programov na všetkých troch stupňoch vzdelávania a k získaniu práv na habilitácie a inaugurácie v študijnom odbore 6.1.12 Výživa. Bol garantom študijného odboru 6.1.12 Výživa a predsedom odborovej komisie pre habilitácie, inaugurácie a doktorandské štúdium v uvedenom študijnom odbore.

NEDEĽNÍK Jan, RNDr. CSc., predseda České akademie zemědělských věd

Text na diplome: za celoživotný prínos v oblasti vzdelávania, výskumu a rozvoja modernej výživy zvierat

RNDr. Jan Nedělník, CSc., se narodil 17.6.1958. Po absolvování Gymnázia ve Vyškově v roce 1977 vystudoval na Universitě Jana Evangelisty Purkyně v Brně (dnešní Masarykova universita) obor biologie – chemie. V roce 2000 ukončil doktorské studium na Mendelu v Brně obhájením práce na téma: „Studium interakcí hub rodu *Fusarium* s *Trifolium pratense* a *Medicago sativa*“ a byl mu udělen titul Ph.D. V roce 2001 absolvoval stáž EU Follow training v Rakousku. Po absolutoriu na universitě v roce 1982 nastoupil jako výzkumný pracovník na oddělení ochrany rostlin na pozici mykologa do Výzkumného ústavu pícninařského v Troubsku. V rozmezí let 1991 – 1994 působil na pozici náměstka pro výzkum. Po privatizaci tohoto výzkumného pracoviště působí od roku 1994 jako ředitel a jednatel nejen Výzkumného ústavu pícninařského, spol. s r.o. Troubsko, ale od roku 2004 i dceřině společnosti Zemědělský výzkum, spol. s r.o. Troubsko. V odborné oblasti se profiloval jako fytopatolog se zaměřením na fytopatologickou mykologii. Jeho specializací jsou patogenní houby z rodu *Fusarium* a produkty jejich sekundárního metabolismu – mykotoxiny. V celé řadě původních vědeckých prací popsal možnosti ochrany píce druhů proti těmto patogenům včetně možnosti selekce rezistentního materiálu. Je spoluautorem odrůdy jetele lučního s vyšší úrovní rezistence. U studia mykotoxinů se zaměřil kromě píce především na kukuřici. Je autorem několika desítek původních vědeckých prací publikovaných v českých i zahraničních vědeckých časopisech. Aktuální H-index je 8, citovanost 275. Kromě vědeckých prací pravidelně publikuje odborné příspěvky, je autorem či spoluautorem celé řady certifikovaných metodik. Podílel se na tvorbě několika užitečných vzorů a patentů. Je také spoluautorem světově unikátní odrůdy po křížení jetele lučního a jetele prostředního s názvem Pramedi. Pravidelně přednáší fytopatologii na své mateřské fakultě. A častým přednášejícím je i na národních i mezinárodních konferencích. Byl předsedou vědeckého výboru mezinárodních konferencí Eucarpia 1993 a 2004 či EGF 2009 konaných v České republice. Byl odpovědným řešitelem a koordinátorem výzkumných projektů zadávaných MZe ČR, TA ČR, MŠMT ČR či GA ČR, projektů OP VK, OP PIK. Je také koordinátorem za českého partnera ve dvou projektech H2020 s akronymy EUCLEG a BIOEASTUp. Koordinoval také komplexní projekt v programu TA ČR Národní centra kompetence, centrum nese název Biotechnologické centrum pro genotypování rostlin.

Jubilanti v roku 2020

doc. Ing. Jozef Konôpka, CSc. 80-ročný

Dňa 14.3.2020 sa dožil osemdesiatich rokov jeden z našich najznámejších lesníckych odborníkov, doc. Ing. Jozef Konôpka, CSc., bývalý vedúci vedecký pracovník Lesníckeho výskumného ústavu Národného lesníckeho centra vo Zvolene.

Narodil sa vo Vígľašskej Hute – Kalinke. V roku 1958 absolvoval Strednú lesnícku technickú školu s maturitou v Banskej Štiavnici a v roku 1963 Lesnícku fakultu Vysokiej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene (Ing.). Vedeckú hodnosť kandidáta poľnohospodársko-lesníckych vied (CSc.) vo vednom odbore poľnohospodárstvo, lesnícka fytopatológia a ochrana rastlín získal v roku 1974 a docentom sa stal v roku 2001 na Technickej univerzite vo Zvolene. V ďalšom vzdelávaní absolvoval v postgraduálnych štúdiách v Bratislave jazyk nemecký (1974) a jazyk španielsky (1978), v Prahe Inštitút riadenia (1986).

Po ukončení vysokoškolského štúdia nastúpil na Vojenské lesy a majetky, n. p., v Pliešovciach, kde pracoval do roku 1968 vo funkcii vedúceho lesnej správy. V roku 1969 prešiel na Výskumný ústav lesného hospodárstva (VÚLH) vo Zvolene, kde sa od funkcie odborného a vedeckého pracovníka, cez vedúceho oddelenia ochrany lesov prepracoval až po námestníka riaditeľa pre výskum, ktorým bol v období rokov 1978 až 1990. Od roku 1992 do 1999 bol na Ministerstve pôdohospodárstva SR generálnym riaditeľom Lesníckej sekcie. V roku 2008 bol generálnym riaditeľom Národného lesníckeho centra vo Zvolene, pričom tomuto zamestnávateľovi ostal verný až do súčasnosti, čo je veľmi vzácnym javom, ktorý je potrebné vysoko oceniť! Okrem toho bol aj docentom a hosťujúcim profesorom na Technickej univerzite vo Zvolene, kde externe prednášal Základy lesníctva a Ochranu drevín na Fakulte ekológie a environmentalistiky v Banskej Štiavnici.

Docent Konôpka celý svoj doterajší život zasvätil lesníctvu. Svedčí o tom aj jeho autobiografická publikácia „*Život zrastený s lesníctvom*“ (2010) a jej dva doplnky (2015 a 2020). Jeho pracovný život je však mnohohvrstevný, aktivity a výstupy z nich neobyčajne rozsiahle, a tak je možné so zreteľom na obmedzený rozsah tohto príspevku (ktorý som koncipoval aj z pohľadu svojho 18-ročného spolupôsobenia s jubilantom na VÚLH, niekoľkoročného spolupôsobenia na FEE a trvalého priateľstva až do súčasnosti) spomenúť tu aspoň niektoré. Aktivity a okruhy záujmu jubilanta boli, resp. doteraz sú zamerané predovšetkým na obnovu lesa, ochranu lesov, dejiny lesníckeho výskumu, lesnícku politiku a poľovníctvo. V rámci nich vytvoril samostatne i v spoluautorstve obrovské množstvo publikácií, ktorých počet dosiahol takmer 1030 (z toho vedecké monografie a knižné publikácie 89, pôvodné vedecké práce 110, odborné práce 329, referáty 173, prednášky vo vedeckých spoločnostiach 53, populárno-náučné monografie 8, populárno-náučné práce 201, rozhlasové a televízne vystúpenia 17, recenzie 47).

Spomedzi nich spomenieme z obdobia do roku 2010 aspoň pár knižných titulov: *Posúdenie odolnosti lesných porastov proti vetru pomocou základných taxačných veličín a skupín lesných typov* (1975), *Smernice na ochranu lesov v SSR* (1980), *Nebezpečné smery vetra pre lesné porasty na Slovensku* (1985), *Modely cieľových stromov smreka z hľadiska statickej stability* (1992), *Koncepcia ekologického obhospodarovania lesov* (1992), *Súčasný stav, strategické a koncepcné zámery lesníctva na Slovensku* (2000), *Veľkoplošné ekologické obhospodarovanie zveri v rámci poľovných oblastí a lokalít* (2004). *Doterajší vývoj, súčasný stav a náčrt vízie lesníctva na Slovensku* (2006).

V ďalšom 5-ročnom období to boli najmä tieto kolektívne publikácie s účasťou jubilanta: *Krizový manažment v lesnom hospodárstve* (2010), *Stratégia rozvoja slovenskej spoločnosti* (2010), *Obnova lesa na Slovensku* (2012), *Lesnícky výskumný ústav Zvolen. 115. výročie*

lesníckeho výskumu na Slovensku. História a súčasnosť (2014), *Koncepcia rozvoja poľovníctva v Slovenskej republike* (2014).

Z ostatných rokov ide najmä o tieto monografie a knižné publikácie, ako aj state v týchto publikáciách, prípadne pôvodné vedecké práce: *Zastúpenie drevín v mladých lesných porastoch na Slovensku* (2016, 2017), *Statická stabilita lesných porastov, výsledky dlhodobých meraní na výskumných plochách* (2019), *Výskyt škodlivých činiteľov v lesoch Slovenska za rok 2014 a ich prognóza na rok 2015* (2015) ako aj *Významné diela bývalých pracovníkov lesníckeho výskumu* (2018), *Výskyt škodlivých činiteľov v lesoch Slovenska v rokoch 1960–2014, v roku 2015 a prognóza ich vývoja* (2016) a pod. Okrem toho, z hľadiska rozvoja lesov a poľovníctva možno uviesť aj ďalšie významné práce. Ide najmä o problematiku týkajúcu sa lesníckej politiky, napríklad Environmentálna politika, Lesnícka politika Slovenskej republiky – história a súčasnosť; Štátna lesnícka politika – návrhy na začlenenie lesníckych služieb do ekonomického mechanizmu lesného hospodárstva, Ochrana lesov v kontexte 120. výročia lesníckeho výskumu na Slovensku, Úvaha nad aktuálnym stavom a perspektívou smreka (ale aj celého lesného hospodárstva) na Slovensku a poľovníctva, napríklad Lesy a zver – harmónia alebo nesúlady; Aké sú možnosti zladenia chovu raticovej zveri s obhospodarovaním lesov a i.

Okrem bohatej publikačnej činnosti, ktorou obohatil nielen teoretické, ale najmä praktické poznatky z vyššie uvedených oblastí a vytvoril tak rozsiahle dielo, venoval doc. Konôpka značnú pozornosť riadiacej a koncepcnej činnosti. Koordinoval lesnícky výskum v rámci bývalej ČSR a SR. Výrazne tak ovplyvnil zameranie a rozvoj VÚLH vo Zvolene na mnohé roky a vypracoval množstvo strategických a koncepčných materiálov na usmernenie rozvoja polyfunkčného lesného hospodárstva i poľovníctva na Slovensku ako aj v európskych podmienkach. Týmto činnostiam sa venoval aj vo viacerých funkciách člena, ale najmä predsedu redakčnej rady (predovšetkým Lesníckeho časopisu – Forestry Journal a Poľovníckeho zborníka – Folia venatoria) ako aj člena mnohých vedeckých a odborných rád a komisií. Popri týchto funkciách je potrebné spomenúť o. i. aj jeho post viceprezidenta Slovenského poľovníckeho zväzu, predsedu Lesníckej sekcie a člena predsedníctva Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne vedy pri SAV, člena Predsedníctva Agentúry na podporu výskumu a vývoja v SR, ale najmä funkciu predsedu Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, ktorú vykonával počas dvoch funkčných období. Vo všetkých vopred menovaných aktivitách vyoral jubilant hlbokú brázd, so zanechaním mnohých dôležitých odkazov pre budúcnosť lesníctva, pričom ovplyvnil svojimi výsledkami a názormi celú generáciu lesníkov.

Dôkazom významných zásluh jubilanta o rozvoj slovenského lesníctva, poľovníctva, lesníckej vedy a výskumu je aj to, že obdržal viacero vyznamenaní, resp. ocenení. Spomedzi nich hodno spomenúť najmä Zlatú medailu MP SR, Medailu, ako aj Cenu Jozefa Dekréta Matejovie, Zlatú medailu TU Zvolen, Zlatú medailu Lesov SR, š. p. Banská Bystrica, Pamätnú plaketu SAV, Akt nadania: Kordelasa lesníka poľského, Cenu ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR za celoživotné zásluhy v oblasti vedy a techniky a Striebornú medailu ZSVTS za významné výsledky v oblasti vedy a techniky.

Doc. Jozef Konôpka, okrem mnohostrannej odbornosti, sa vyznačuje aj viacerými pozoruhodnými ľudskými vlastnosťami, medzi ktoré patrí neobyčajná pracovitosť, cieľavedomosť, vytrvalosť, ústretovosť, zásadovosť, rozvážnosť, ochota pomôcť a poradiť iným, ako aj pevné priateľstvo.

Prajeme mu do ďalších rokov pevné zdravie a ešte mnoho tvorivých pracovných i osobných úspechov so záručením všetkých jeho doterajších – aj tu nevymenovaných – diel a vlastností!

Rudolf Midriak

Jubilujúci zakladajúci člen Potravinárskej sekcie našej Spoločnosti

Pred piatimi rokmi sme v našom Bulletinu publikovali zdravicu nášmu vtedy 80 ročnému členovi, významnému potravinárskemu odborníkovi Ing. Júliusovi Forsthofferovi, CSc., ktorý pred 50. rokmi bol pri zakladaní našej Spoločnosti. Tento nestor slovenského liehovarníctva, rodák z Brezna nad Hronom sa narodil 8. novembra 1935. Po stredoškolskom štúdiu v rodnom meste pokračoval na Chemickej fakulte SVŠT, ktorú v odbore *Kvasná chémia a technológia* skončil s červeným diplomom v roku 1958. Jeho prvou pracovnou zastávkou bola droždiareň v Trenčíne, odtiaľ sa dostal do liehovaru v Leopoldove, kde ako technológ-projektant navrhoval a spúšťal do prevádzky výrobu kyseliny citrónovej. Od fermentačnej technológie nakrátko odišiel, keď v Petrocheme Dubová riešil úlohy spojené s výrobou syntetických detergentov a s likvidáciou odpadov z rafinácie ropných produktov. V rokoch 1967 - 1969 svoje vzdelanie rozšíril špecializačným inžinierskym štúdiom na Vysokej škole chemickotechnologickej v Prahe. Získané vedomosti a prax vo fermentačnej výrobe uplatnil na Kube, kde bol vyslaný ako expert v rokoch 1969 - 1971. Po návrate do vlasti sa stal technickým riaditeľom GRT LIKO v Bratislave, kde bol zodpovedný za výstavbu a rekonštrukcie v závodoch, ktoré zabezpečovali podnikové riaditeľstvá kvasného, konzervárenského, škrobárenského, mraziarskeho priemyslu, vrátane Výskumného ústavu LIKO a Ovocinárskeho štátneho majetku Stupava. Aj keď náročná manažérska práca riaditeľa vyžadovala veľa energie, našiel si čas aj na prehlbujúce aspirantské (PhD.) štúdium, ktoré úspešne dokončil v roku 1977. Neskôr viedol VU LIKO a pôsobil ako medzinárodne uznávaný expert v oblasti fermentačných technológií v Indii, Venezuele a Mexiku. Od roku 2004 vykonáva Ing. Forsthoffer funkciu tajomníka Združenia výrobcov liehu a liehovín na Slovensku a je certifikovaným hodnotiteľom destilátov, technickým poradcom pre výrobu etanolu, ovocných destilátov, biopripravkov do motorových palív vrátane biometánu i občasným lektorom pre poslucháčov Slovenskej technickej univerzity. Dňa 11. novembra 2020 prijal jubilanta dekan FCHPT STU, ktorý mu odovzdal v prítomnosti predsedu Potravinárskej sekcie našej Spoločnosti pozdravný list. Priložené fotografie sú z tejto slávnostnej príležitosti. Ing. Július Forsthoffer, PhD. je uznávanou osobnosťou nielen v priemysle, ale môže byť príkladom aj pre nastupujúcu generáciu technickej inteligencie. Je nielen členom Slovenského Rádu rytierov destilátov, ale najmä nositeľom a šíriteľom optimistickej životnej filozofie a múdrosti. Do ďalších rokov mu želáme veľa zdravia a rodinnú i pracovnú pohodu.

Ing. Ladislav Staruch, PhD.
doc. Ing. Kamil Cejpek, PhD.

Oslávenc je v strede.

Prijatie u dekana (zľava V. Žubor, L. Staruch, V. Milata, M. Uher, J. Forsthoffer, dekan A. Gatial, E. Valík)

Prof. Bíro oslávil 70 rokov

V ťažko skúšanom roku 2020 Dr.h.c. prof. Ing. Daniel Bíro, PhD. oslávil svoju 70ku. Narodil sa 21.7.1950 v Čakajovciach neďaleko Nítry. Po graduovaní na vtedajšej Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre nastúpil ako aspirant na Katedru výživy a kŕmenia hospodárskych zvierat, kde pracoval až do odchodu do starobného dôchodku v roku 2020. Počas svojej profesionálnej kariéry prešiel prof. Bíro viacerými funkciami, bol vedúcim katedry, prodekanom fakulty pre vzdelávanie a aj dekanom. Prof. Bíro sa podieľal na prestavbe vysokoškolského štúdia dlhoročnou prácou v pedagogickej komisii SPU a na fakulte ako prodekan pre štúdium a neskôr dekan FAPZ. V týchto pozíciách sa podieľal na doterajších úspešných komplexných akreditáciách FAPZ a SPU, k čomu prispelo aj jeho pôsobenie v pracovnej skupine Akreditačnej komisie pre poľnohospodárske a lesnícke vedy. Jeho 46-ročná pedagogická a vedecko-výskumná činnosť bola orientovaná na rozvoj vedného odboru Výživa. V pozícii vedúceho experta sa podieľal na tvorbe dokumentácie študijného odboru Výživa a jeho zaradení v roku 2003 do sústavy študijných odborov MŠ SR. Ako garant sa podieľal na príprave podkladov k úspešnej akreditácii študijných programov na všetkých troch stupňoch štúdia a k získaniu práv na habilitácie a inaugurácie v študijnom odbore „Výživa“, v rámci ktorého sú akreditované študijné programy *Výživa ľudí* na 1. a 2. stupni, *Výživa zvierat a krmivárstvo* na 2. stupni a *Výživa* na 3. stupni štúdia. S podporou vzdelávacích projektov KEGA participoval na tvorbe učebníc, pričom na dvoch bol vedúcim projektu: Projekt KEGA 2008 - 2010 „Výživa a kŕmenie zvierat“ a KEGA 2012 - 2014 „Konzervovanie a úprava krmív“ a spoluriešiteľom KEGA 2017 - 2019 „Kŕmenie prežúvavcov a neprežúvavcov. Ako uznávaný odborník z problematiky konzervovania krmív a výživy prežúvavcov sa podieľal na ďalšom vzdelávaní a na odbornom-poradenskej a expertíznej činnosti v poľnohospodárskej praxi. Prof. Bíro bol vedúcim záverečných prác 158 diplomantov a vyškolil 11 doktorandov. Z jeho vedeckej školy pôsobia 4 ako učители na FAPZ (3 na KVZ), ostatní v rezortnej VVZ a v manažérskych pozíciách výživárskych firiem. Prof. Bíro výskum v oblasti výživy zvierat na pracovisku orientoval na riešenie problémov, ktoré boli v predmete záujmu rozvoja vedného odboru a aktuálnych požiadaviek poľnohospodárskej praxe v danej dobe. Prof. Bíro počas svojho pôsobenia na katedre viedol spolupracovníkov k tímovej spolupráci na získavaní a riešení výskumných projektov. Zapojením do projektov EÚ ECOVA a ECOVA plus riešených na FAPZ ako aj následných výskumných projektov sa laboratória katedry vybavili špičkovou prístrojovou technikou, čo prispelo ku kvalite výstupov vedecko-výskumnej činnosti. Bohatá publikačná činnosť kolektívu katedry prispela k získavaniu ďalších projektov, ale aj k odbornému rastu učiteľov. Prof. Bíro viedol kolegov k udržiavaniu aktívnej spolupráce so sesterskými pracoviskami na UVLF v Košiciach, MENDELU v Brne, VFU v Brne, ČZU v Prahe a ZF JU v Českých Budejoviciach, ale aj na ATR Bydgoszcz a UWM Olsztyn a AR Krakow. Počas 46-ročného pôsobenia vo výchovno-vzdelávacej a vedecko-výskumnej činnosti bol prof. Bíro autorom alebo spoluautorom 7 vysokoškolských učebníc (z toho 2 v zahraničí), 29 titulov vysokoškolských skript a učebných textov, 8 monografií a 4 odborných knižných publikácií. Publikoval celkom 317 vedeckých príspevkov so 412 ohlasmi. Do ďalšieho životného obdobia želáme prof. Bírovi pevné zdravie, šťastie, rodinnú pohodu, ešte veľa tvorivých myšlienok, nápadov a dobrých priateľov.

prof. Ing. Branislav Gálik, PhD.

Správa o činnosti Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave za rok 2020

Sekcia: Poľnohospodárska

Vedecké konferencie:

Názov podujatia slovensky:	XVIII. Bezpečnosť a kontrola potravín
Názov podujatia anglicky:	XVIII. Food Safety and Control
Typ podujatia:	vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou
Termín konania:	26. - 27.3.2020
Miesto konania:	Park Hotel Piešťany
Garant podujatia:	prof. Ing. Jozef Golian, Dr.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	037/6414325, e-mail: Jozef.Golian@uniag.sk, www.bezpecnostpotravin.sk
Rokovací jazyk:	slovenský, český, poľský, anglický
Anotácia podujatia:	Konferencia bola zameraná na prezentovanie najnovších poznatkov v oblasti legislatívy a kontroly potravín, systémov riadenia bezpečnosti potravín, mikrobiologickej a mykologickej bezpečnosti, chemickej bezpečnosti potravín, aplikácie perspektívnych technológií pre bezpečnejšie potraviny, hľadanie vzťahov medzi bezpečnosťou potravín, zdravím, výživovou hodnotou potravín, welfere a inými vplyvmi.
Konferencia sa z dôvodu pandémie COVID 19 fyzicky neuskutočnila. Z konferencie bol vydaný zborník príspevkov s medzinárodnou účasťou a príspevky boli taktiež publikované v časopise <i>Slovak Journal of Food Science – Potravinárstvo</i> . Na konferenciu bolo prihlásených 220 účastníkov, z toho 65 zo zahraničia.	

Názov podujatia slovensky:	XXI. Rizikové faktory potravinového reťazca
Názov podujatia anglicky:	XXI. Risk Factors of Food Chain
Typ podujatia:	Vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou
Termín konania:	6.5.2020
Miesto konania:	online
Garant podujatia:	prof. MVDr. Peter Massányi, DrSc., prof. Ing. Norbert Lukáč, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	Norbert.Lukac@uniag.sk
Rokovací jazyk:	Anglický, slovenský, český,
Počet účastníkov:	44

Názov podujatia slovensky:	Fyziológia živočíchov 2020
Názov podujatia anglicky:	Animal Physiology 2020
Typ podujatia:	Medzinárodná vedecká konferencia
Termín konania:	28.9.2020
Miesto konania:	online
Garant podujatia:	prof. Ing. Jaroslav Kováčik, PhD. prof. MVDr. Peter Massányi, DrSc.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	jaroslav.kovacik@uniag.sk, massanyip@gmail.com
Počet účastníkov:	30

Názov podujatia slovensky:	IFS konferencia
Názov podujatia anglicky:	IFS conference
Typ podujatia:	konferencia
Termín konania:	8. október 2020
Miesto konania:	online
Garant podujatia:	prof. Ing. Jozef Golian, Dr., Ing. Jozef Čapla, PhD.,
Kontaktná adresa, e-mail, web:	037/6414325, e-mail: Jozef.Golian@uniag.sk , www.bezpecnostpotravin.sk
Rokovací jazyk:	slovenský, český
Anotácia podujatia:	Konferencia bola určená manažérom v potravinárskom priemysle s cieľom poskytnutia najnovších informácií o verzii 7 medzinárodnej normy IFS. Zavedenie normy ponúka podporné nástroje s cieľom podporiť prácu manažérov kvality. Spoločným cieľom IFS je usilovať sa o najlepšie procesné systémy riadenia kvality a bezpečnosti výrobkov, aby konečný spotrebiteľ mohol dôverovať produktom, ktoré nakupuje. Jedným z nových prvkov normy aj kultúra bezpečnosti potravín, rôzne nové spôsoby riadenia a aplikácia IFS audit Manager.
Počet účastníkov.	54

Odborné semináre:

Názov podujatia slovensky:	Škola – veda – prax – kariéra
Názov podujatia anglicky:	School – Science – Practice – Career
Typ podujatia:	odborný seminár
Termín konania:	november 2020
Miesto konania:	online
Garant podujatia:	prof. Ing. Jozef Golian, Dr., doc. Ing. Peter Zajác, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	037/6414325, e-mail: Jozef.Golian@uniag.sk , www.bezpecnostpotravin.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Anotácia podujatia:	Podujatie bolo zamerané na rozvoj študijného programu Bezpečnosť a kontrola potravín s cieľom podať informácie z praxe o požiadavkách na vzdelávanie, orientáciu záverečných prác a rozvoj kariérnych schopností študentov. Zástupcovia potravinárskeho priemyslu budú prezentovať požiadavky na orientáciu vzdelávania, riešenia záverečných prác a požiadavky na výkon pracovných pozícií.
Seminár s uskutočnil online formou v LMS moodle. Zúčastnilo sa ho 65 študentov.	

Názov podujatia slovensky:	Týždeň bezpečnosti potravín
Názov podujatia anglicky:	Week of Food Safety
Typ podujatia:	odborné prednášky, prezentácie, dotazníkové prieskumy
Termín konania:	20.4.-24.4.2020
Miesto konania:	online
Garant podujatia:	prof. Ing. Jozef Golian, Dr.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	037/6414325, e-mail: Jozef.Golian@uniag.sk , www.bezpecnostpotravin.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Anotácia podujatia:	Podujatie bolo zamerané na propagáciu bezpečnosti potravín, činnosti Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín, činnosť jeho vedeckých výborov, propagáciu národných vedeckých skupín, úlohy odboru bezpečnosti potravín a výživy Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Súčasne sa realizovala propagácia bezpečnosti potravín na základných a stredných školách ako aj medzi spotrebiteľmi pri nakupovaní potravín. Pedagógovia poskytovali v stanovených termínoch odborné konzultácie k aktuálnym problémom.
Seminár s uskutočnil online formou v LMS moodle. Zúčastnilo sa ho 73 študentov.	

Sekcia: Potravinárska sekcia
Vedecké konferencie:

Názov podujatia slovensky:	Úloha národných referenčných laboratórií v úradnej kontrole potravín
Názov podujatia anglicky:	The role of national reference laboratories in official food control
Typ podujatia:	Seminár
Termín konania:	Október 2020
Miesto konania:	Bratislava, FCHPT
Garant podujatia:	Ing. Z. Sirotná, MPH, Ing. L. Staruch, PhD.,
Počet účastníkov:	50
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ladislav.staruch@stuba.sk , www.fchpt.stuba.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Konferencia sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila	

Semináre:

Názov podujatia slovensky:	Mlieko vo výžive
Názov podujatia anglicky:	Milk in nutrition
Typ podujatia:	Odborný seminár
Termín konania:	maj 2020
Miesto konania:	FCHPT STU Bratislava
Garant podujatia:	Ing. L. Staruch, PhD., Ing. K. Herian, CSc., doc. Ing. M. Greifová, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ladislav.staruch@stuba.sk
Rokovací jazyk:	slovenský

Charakteristika podujatia:	odborný seminár
Seminár sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnil	

Názov podujatia slovensky:	Mikroplasty v pitných vodách – plasty a životné prostredie
Názov podujatia anglicky:	Microplastics in drinking water - plastics and environment
Typ podujatia:	Odborný seminár
Termín konania:	Apríl 2020
Miesto konania:	Bratislava, FCHPT
Garant podujatia:	Ing. M. Syčova, Ing. L. Staruch, PhD.,
Počet účastníkov:	100
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ladislav.staruch@stuba.sk
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ladislav.staruch@stuba.sk , www.fchpt.stuba.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Seminár sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnil	

Semináre:

Názov podujatia slovensky:	Minerálne oleje v potravinách
Názov podujatia anglicky:	Mineral oils in food
Typ podujatia:	Odborný seminár
Termín konania:	November 2020
Miesto konania:	FCHPT STU Bratislava
Garant podujatia:	prof. Ing. J. Šajbidor, DrSc., Ing. L. Staruch, PhD.,
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ladislav.staruch@stuba.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Charakteristika podujatia:	odborný seminár
Seminár sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnil	

Sekcia: pedologická

Konferencie:

Názov podujatia slovensky:	Pedologické dni 2020
Názov podujatia anglicky:	Pedological days 2020
Typ podujatia:	Vedecká konferencia organizovaná v spolupráci s ČPS s titulom: dosiaľ neurčeným
Termín konania:	16.-18.9. 2020
Miesto konania:	Región Orava
Garant podujatia:	Pedologická sekcia SSPPLVV pri SAV (Societas pedologica slovacica) v spolupráci s Technickou univerzitou vo Zvolene a Českou pedologickou spoločnosťou
Kontaktná adresa, e-mail, web:	Kontaktná adresa, e-mail, web:
Rokovací jazyk:	Slovenský, český
Konferencia sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila	

Názov podujatia slovensky:	Konferencia pri príležitosti X. zjazdu SSPLPVV pri SAV
Názov podujatia anglicky:	Conference on the occasion of the Xth Congress of the SSPLPVV at the SAS
Typ podujatia:	Vedecká konferencia a zasadnutie výboru SSPLPVV pri SAV
Termín konania:	11. - 12. jún 2020
Miesto konania:	Košice
Garant podujatia:	Výbor SSPLPVV pri SAV Pedologická sekcia
Kontaktná adresa, e-mail, web:	doc. RNDr. Jaroslava Sobocká, CSc., jaroslava.sobocka@nppc.sk,
Rokovací jazyk:	Slovenčina
Konferencia sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila	

Názov podujatia slovensky:	Udržateľný systém hospodárenia na pôde vo svetle globálnych výziev
Názov podujatia anglicky:	A sustainable land management system in the light of global challenges
Typ podujatia:	Odborná konferencia pre odborníkov, farmárov a ostatné zainteresované strany
Termín konania:	október 2020
Miesto konania:	Bratislava
Garant podujatia:	Pedologická sekcia SSPLPVV pri SAV
Kontaktná adresa, e-mail, web:	doc. RNDr. Jaroslava Sobocká, CSc., jaroslava.sobocka@nppc.sk,
Rokovací jazyk:	slovenský
Konferencia sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila	

Seminár

Názov podujatia slovensky:	Seminár pri príležitosti 80. jubilea prof. Ing. Bohdana Jurániho, CSc.
Názov podujatia anglicky:	Seminar on the occasion of the 80th anniversary of prof. Ing. Bohdan Juráni, CSc.
Typ podujatia:	Seminár konaný na počesť významného slovenského pôdoznanca prof. Ing. Bohdana Jurániho, CSc.
Termín konania:	marec 2020
Miesto konania:	Bratislava
Garant podujatia:	Katedra pedológie PriFUK Bratislava a Pedologická sekcia SSPLPVV pri SAV
Kontaktná adresa, e-mail, web:	doc. RNDr. Jaroslava Sobocká, CSc., jaroslava.sobocka@nppc.sk,
Rokovací jazyk:	slovenský
Seminár sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnil	

Exkurzie:

Názov podujatia:	Pedologická exkurzia do Podkarpatskej Rusi (Ukrajina)
Názov podujatia:	Pedological excursion to Sub-Carpathian Russia (Ukraine)
Termín konania:	26.-30. máj 2020
Miesto konania:	Ukrajina
Garant podujatia:	Pedologická sekcia SSPLPVV pri SAV
Počet účastníkov:	10 - 15
Kontaktná adresa, e-mail:	doc. RNDr. Jaroslava Sobocká, CSc., jaroslava.sobocka@nppc.sk

Exkurzia sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila

Sekcia: lesnícka

Vedecké konferencie: 3

Názov podujatia slovensky:	Vplyv abiotických a biotických stresorov na vlastnosti rastlín 2020
Názov podujatia anglicky:	Influence of abiotic and biotic stressors on properties of plants 2020
Typ podujatia:	Konferenciu organizuje Ústav ekológie lesa Slovenskej akadémie vied v spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou v Praze; SSPLPVV SAV
Termín konania:	september 2020
Miesto konania:	ÚEL SAV Zvolen
Garant podujatia:	Ing. Margita Kuklová, CSc., doc. Ing. František Hnilička, Ph.D
Kontaktná adresa, e-mail, web:	kuklova@savzv.sk, ÚEL SAV Zvolen, hnilicka@af.czu.cz, Česká zemědělská univerzita v Praze, Praha 6 – Suchbátka 16521, Česká republika
Rokovací jazyk:	slovenský, český, anglický
Konferencia sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila	

Názov podujatia slovensky:	Pestovanie lesov v strednej Európe 2020
Názov podujatia anglicky:	Silviculture in Central Europe 2020
Typ podujatia:	Medzinárodná vedecká konferencia organizovaná Národným lesníckym centrom – Lesníckym výskumným ústavom vo Zvolene
Termín konania:	september 2020
Miesto konania:	Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav vo Zvolene
Garant podujatia:	Ing. Jaroslav Jankovič, CSc.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	jaroslav.jankovic@nlcsk.org, NLC-LVÚ Zvolen, Odbor pestovania a produkcie lesa, Masarykova 22, 960 01 Zvolen
Rokovací jazyk:	slovenský, český, anglický
Konferencia sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila	

Názov podujatia slovensky:	Aktuálne problémy v zakladaní a pestovaní lesa 2020
Názov podujatia anglicky:	Actual problems in forest establishment and silviculture 2020
Typ podujatia:	Konferencia s medzinárodnou účasťou organizovaná Odborom pestovania a produkcie lesa NLC-LVÚ vo Zvolene
Termín konania:	september 2020
Miesto konania:	Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav vo Zvolene
Garant podujatia:	Ing. Dagmar Bednárová, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	dagmar.bednarova@nlcsk.org, NLC-LVÚ Zvolen, Stredisko kontroly lesného reprodukčného materiálu, Masarykova 22, 960 01 Zvolen;
Rokovací jazyk:	slovenský, český
Konferencia sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila	

Prednášky:

Názov prednášky:	Prírodné a historické zaujímavosti severozápadnej časti pohoria Javorie
Termín konania:	10. 2020
Miesto konania:	Západná časť pohoria Javorie
Prednášajúci:	Ing. Katarína Sládeková
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ÚEL SAV Zvolen, sladekova@savzv.sk
Prednáška sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila	

Názov prednášky:	Lesné ekosystémy severozápadnej časti pohoria Javorie
Termín konania:	10. 2020
Miesto konania:	Západná časť pohoria Javorie
Prednášajúci:	Ing. Ján Kukla, CSc.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ÚEL SAV Zvolen, kukla@ife.sk
Prednáška sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila	

Názov prednášky:	Zmeny diverzity rastlín v severozápadnej časti pohoria Javorie
Termín konania:	10. 2020
Miesto konania:	Západná časť pohoria Javorie
Prednášajúci:	Ing. Margita Kuklová, CSc.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ÚEL SAV Zvolen, kuklova@ife.sk
Prednáška sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila	

Názov prednášky:	Ochrana voľne žijúcich živočíchov – čo, prečo a ako ich chrániť?
Termín konania:	10. 2020
Miesto konania:	Reštaurácia u Alexa, Zvolen
Prednášajúci:	doc. Ing. Peter Urban, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	UMB v Banskej Bystrici, Peter.Urban@umb.sk
Prednáška sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila	

Názov prednášky:	Ambróziový chrobák drvinárnik čierny - invázny druh v slovenských lesoch
Termín konania:	11. 2020
Miesto konania:	Reštaurácia u Alexa, Zvolen
Prednášajúci:	Ing. Marek Dzurenko, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	TU vo Zvolene, marek.dzurenko@gmail.com
Prednáška sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila	

Názov prednášky:	Pavúky – aké ekologické vzťahy ich ovplyvňujú?
Termín konania:	11. 2020
Miesto konania:	Reštaurácia u Alexa, Zvolen
Prednášajúci:	Mgr. Ludmila Černecká, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ÚEL SAV Zvolen, cernecka@ife.sk
Prednáška sa z dôvodu pandémie COVID 19 neuskutočnila	

Veterinárska sekcia
Vedecké konferencie:

Názov podujatia slovensky:	Hygiena Alimentorum XLI „Nové trendy zvyšovania kvality a bezpečnosti mäsa a mäsových výrobkov“
Názov podujatia anglicky:	Hygiena Alimentorum XLI „New trends of improving quality and safety of meat and meat products“
Typ podujatia:	Medzinárodná vedecká konferencia
Termín konania:	13. - 15. 05. 2020
Miesto konania:	Hotel Patria, Štrbské pleso, Vysoké Tatry
Garant podujatia:	doc. MVDr. Slavomír Marcincák, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	Slavomir.marcincak@uvlf.sk, www.hygiena-alimentorum.uvlf.sk
Rokovací jazyk:	slovenský, anglický, český, poľský
Charakteristika podujatia:	Hlavným zameraním medzinárodnej vedeckej konferencie bolo prezentovať nové trendy vo zvyšovaní kvality a bezpečnosti produkovaného mäsa jatočných zvierat a produkcie mäsových výrobkov na úrovni domácich a zahraničných producentov.
Podujatie bolo z dôvodu pandémie vírusu COVID-19 presunutú na rok 2021	

Názov podujatia slovensky:	63. ročník Študentskej vedeckej konferencie
Názov podujatia anglicky:	63th Student Scientific Conference
Typ podujatia:	Vedecká konferencia študentov
Termín konania:	apríl. 2020
Miesto konania:	UVLF Košice
Garant podujatia:	MVDr. Marián Prokeš, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	Marian.prokes@uvlf.sk, www.uvlf.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Charakteristika podujatia:	Študentská vedecká konferencia ŠVOČ je určená na prezentáciu výsledkov vedeckej práce študentov vo veterinárnej a farmaceutickej oblasti a v oblasti Hygieny potravín a životného prostredia
Podujatie bolo z dôvodu pandémie vírusu COVID-19 presunutú na rok 2021	

Vedecký seminár:

Názov podujatia slovensky:	Seminár doktorandov - Hygiena a kvalita potravín
Názov podujatia anglicky:	Seminar of Ph.D. students - Food hygiene and quality
Typ podujatia:	Vedecký seminár
Termín konania:	Jún 2020
Miesto konania:	UVLF Košice
Garant podujatia:	prof. MVDr. Peter Turek, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	Peter.turek@uvlf.sk, www.uvlf.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Charakteristika podujatia:	Hlavným zameraním seminára bola prezentácia výsledkov práce mladých vedeckých pracovníkov UVLF v oblasti hygieny a kvality potravín. Seminár dáva príležitosť

	mladším kolegom nabráť praktické skúsenosti pri prezentácii vlastných prác pred širokým plénom odborníkov v danej oblasti, čo významné rozšíri ich schopnosti prezentácie seba samých, ako aj ich vedeckých výsledkov.
Podujatie bolo z dôvodu pandémie vírusu COVID-19 presunutú na rok 2021	

Odborný seminár:

Názov podujatia slovensky:	Senzorická kvalita potravín, tradičné a moderné trendy
Názov podujatia anglicky:	Sensory quality of foods, traditional and modern trends
Typ podujatia:	Odborný seminár
Termín konania:	November 2020
Miesto konania:	UVLF Košice
Garant podujatia:	doc. MVDr. Slavomír Marcincák, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	Slavomir.marcincak@uvlf.sk, www.uvlf.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Charakteristika podujatia:	Hlavným zameraním seminára bola prezentácia senzorickej kvality slovenských vín z pohľadu spotrebiteľov ako aj výrobcov vína. Odborníci v danej oblasti prezentovali základne metódy senzorickej analýzy potravín, ako aj požiadavky v oblasti certifikácie osôb vykonávajúcich analýzu potravín. Druhá časť seminára bola zameraná na senzorickej analýzu, ako aj tradičnú výrobu tokajských vín. Boli prezentované aj nové trendy výroby a ich vplyv na senzorickej kvalitu produkovaného vína. Seminár bol určený pre odbornú verejnosť z radov zamestnancov a študentov Univerzity, ktorý majú záujem o nové poznatky v oblasti senzorickej analýzy potravín, ako aj v produkcii a senzorickej hodnote kvality tokajského vína. V rámci seminára boli senzorickej hodnotené vybrané vína z vinohradníckej oblasti Tokaj, s cieľom porovnať tradičné výrobky s novými trendami pri produkcii vína (orange víno, víno z kvervy, macerované vína). Počet účastníkov seminára: 30

**Plán práce Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske,
lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave na rok 2021**

Sekcia: poľnohospodárska

Vedecké konferencie:

Názov podujatia slovensky:	XVIII. Bezpečnosť a kontrola potravín
Názov podujatia anglicky:	XVIII. Food Safety and Control
Typ podujatia:	vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou
Termín konania:	25. – 26. marec 2021
Miesto konania:	PARK Hotel Piešťany
Garant podujatia:	prof. Ing. Jozef Golian, Dr.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	037/6414325, e-mail: Jozef.Golian@uniag.sk, www.bezpecnostpotravin.sk
Rokovací jazyk:	slovenský, český, poľský, anglický
Krátky popis:	Konferencia je zameraná na prezentovanie najnovších poznatkov v oblasti legislatívy a kontroly potravín, systémov riadenia bezpečnosti potravín, mikrobiologickej a mykologickej bezpečnosti, chemickej bezpečnosti potravín, aplikácie perspektívnych technológií pre bezpečnejšie potraviny, hľadanie vzťahov medzi bezpečnosťou potravín, zdravím, výživovou hodnotou potravín, welfere a inými vplyvmi.
Požadovaný príspevok zo SAV:	1000 €

Názov podujatia slovensky:	Fyziológia živočíchov 2021
Názov podujatia anglicky:	Animal Physiology 2021
Typ podujatia:	Medzinárodná vedecká konferencia
Termín konania:	máj 2021
Miesto konania:	MU Brno, Česká Republika
Garant podujatia:	prof. Ing. Jaroslav Kováčik, PhD., KFŽ FBP
Kontaktná adresa, e-mail, web:	jaroslav.kovacik@uniag.sk
Rokovací jazyk:	anglický, slovenský, český, poľský
Krátky popis:	Cieľom konferencie je vedecká diskusia o najnovších výsledkoch výskumov v oblasti fyziológie živočíchov, fyziológie výživy, bunkovej a molekulovej fyziológie. Konferencia je realizovaná v spolupráci s Mendelovou univerzitou v Brne, Pedagogickou univerzitou v Krakove a Ústavom fyziológie zvierat SAV v Košiciach.
Požadovaný príspevok zo SAV:	600 €

Názov podujatia slovensky:	Rizikové faktory potravinového reťazca
Názov podujatia anglicky:	Risk Factors of Food Chain
Typ podujatia:	Medzinárodná vedecká konferencia
Termín konania:	September 2021
Miesto konania:	UR, Rzeszów, Poľsko
Garant podujatia:	prof. MVDr. Peter Massányi, DrSc., prof. Ing. Norbert Lukáč, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	massanyip@gmail.com, norlukac@gmail.com
Rokovací jazyk:	slovenský, anglický, poľský, český
Krátky popis:	Cieľom tradičnej medzinárodnej konferencie je sprostredkovať

	najnovšie informácie z výskumu v oblasti rizikových faktorov potravinového reťazca dosiahnutých na jednotlivých pracoviskách, ako aj informácie o vedecko-výskumnom zameraní pracovísk. Konferencia je realizovaná v spolupráci s Pedagogickou univerzitou v Krakove v Poľsku, Szent István University v Gödöllő v Maďarsku a Rzesovskou univerzitou v Rzesowe v Poľsku.
Požadovaný príspevok zo SAV:	600 €

Semináre:

Názov podujatia slovensky:	Zimná škola bezpečnosti potravín
Názov podujatia anglicky:	Winter School of Food Safety
Typ podujatia:	odborné vzdelávanie
Termín konania:	1.2. - 3.2. 2021 online
Miesto konania:	poslucháreň BH
Garant podujatia:	Katedra hygieny a bezpečnosti potravín FBP SPU Nitra, prof. Ing. Jozef Golian, Dr., Ing. Peter Zajác, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	037/6414325, e-mail: Jozef.Golian@uniag.sk, www.bezpecnostpotravin.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Krátky popis:	Cieľom podujatia je rozvoj vzdelávania v oblasti štandardov kvality a bezpečnosti potravín predovšetkým HACCP, ISO noriem, IFS FOOD, a ďalšie, ktoré sú dnes súčasťou obchodných vzťahov. Vzdelávanie bude zamerané aj na prípravu interných audítorov systému HACCP, manažérstva bezpečnosti potravín a špecialistov na označovanie potravín. Cieľom vzdelávania je tiež získavanie praktických skúseností zo systému FSSC 22 000.
Požadovaný príspevok zo SAV:	0 €

Názov podujatia slovensky:	Škola – veda – prax - kariéra
Názov podujatia anglicky:	School – Science – Practice - Career
Typ podujatia:	odborný seminár
Termín konania:	10. marec 2021
Miesto konania:	Katedra hygieny a bezpečnosti potravín, poslucháreň BH
Garant podujatia:	prof. Ing. Jozef Golian, Dr.,
Kontaktná adresa, e-mail, web:	037/6414325, e-mail: Jozef.Golian@uniag.sk, www.bezpecnostpotravin.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Krátky popis:	Podujatie je zamerané na rozvoj študijného programu Bezpečnosť a kontrola potravín s cieľom podať informácie z praxe o požiadavkách na vzdelávanie, orientáciu záverečných prác a rozvoj kariérnych schopností študentov. Zástupcovia potravinárskeho priemyslu budú prezentovať požiadavky na orientáciu vzdelávania, riešenia záverečných prác, požiadavky na výkon pracovných pozícií ako aj požiadavky na ostatné predpoklady pre výkon práce na jednotlivých stupňoch výroby a riadenia na pracovisku.
Požadovaný príspevok zo SAV:	100 €

Názov podujatia slovensky:	Týždeň bezpečnosti potravín
Názov podujatia anglicky:	Week of Food Safety
Typ podujatia:	odborné prednášky, prezentácie, dotazníkové prieskumy
Termín konania:	19. - 23.4.2021
Miesto konania:	priestory SPU, poslucháreň BH, mesto Nitra
Garant podujatia:	prof. Ing. Jozef Golian, Dr.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	037/6414325, e-mail: Jozef.Golian@uniag.sk, www.bezpecnostpotravin.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Krátky popis:	Podujatie je zamerané na propagáciu bezpečnosti potravín, činnosti Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín, činnosť jeho vedeckých výborov, propagáciu národných vedeckých skupín, úlohy odboru bezpečnosti potravín a výživy Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Súčasne sa bude robiť propagácia bezpečnosti potravín na základných a stredných školách ako aj medzi spotrebiteľmi pri nakupovaní potravín. Budú prebiehať diskusie s vybranými odborníkmi na aktuálnu problematiku. Pedagógovia katedry budú v stanovených termínoch poskytovať odborné konzultácie k aktuálnym problémom bezpečnosti potravín.
Požadovaný príspevok zo SAV:	0 €

Názov podujatia slovensky:	Aktuálne trendy systémov riadenia a kontroly potravín
Názov podujatia anglicky:	Current trends of management system and food control
Typ podujatia:	odborný seminár
Termín konania:	11. november 2021
Miesto konania:	Kongresové centrum SPU v Nitre
Garant podujatia:	prof. Ing. Jozef Golian, Dr., Ing. Jozef Čapla, PhD.,
Kontaktná adresa, e-mail, web:	037/6414325, e-mail: Jozef.Golian@uniag.sk, www.bezpecnostpotravin.sk
Rokovací jazyk:	slovenský, český
Krátky popis:	Odborný seminár je určený manažérom v potravinárskom priemysle s cieľom poskytnutia najnovších informácií o uplatňovanej legislatíve SR a EÚ v oblasti označovania potravín, výživových a zdravotných tvrdení, a systémov riadenia v potravinárstve. Budú tiež prezentované poznatky z uplatňovania doterajších systémov kontroly potravín, problematika riadenia krízových situácií, likvidácie odpadov a vzorkovania potravín.
Požadovaný príspevok zo SAV:	700 €

Sekcia: **Potravinárska sekcia**

Vedecké konferencie:

Názov podujatia slovensky:	Cudzorodé látky v požívatinách
Názov podujatia anglicky:	Additives and Contaminants in Foodstuffs 2021
Typ podujatia:	Medzinárodná konferencia
Termín konania:	Október 2021
Miesto konania:	Bratislava, FCHPT / FIS Štrbské Pleso
Garant podujatia:	Ing. L. Staruch, PhD., doc. MUDr. Igor Kajaba, PhD.,
Počet účastníkov:	100 €
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ladislav.staruch@stuba.sk, www.fchpt.stuba.sk
Rokovací jazyk:	slovensky, česky, poľsky, anglicky,
Anotácia podujatia:	Hlavnou témou podujatia bude zdravotná bezpečnosť potravín – cesta ovládania rizika, odhad zdravotného rizika a nová legislatíva v oblasti prídavných látok a kontaminantov v požívatinách. V ďalších prednáškach sú témy týkajúce sa toxikológie, analytických metód, monitoringu a expozícií človeka cudzorodým látkam pochádzajúcim z potravín. Slávnostný spoločenský večer bude venovaný jubilantom a zároveň oceňovaniu významných osobností.
Požadovaný príspevok zo SAV:	1000 €

Semináre:

Názov podujatia slovensky:	Úloha národných referenčných laboratórií v úradnej kontrole potravín
Názov podujatia anglicky:	The role of national reference laboratories in official food control
Typ podujatia:	Seminár
Termín konania:	September 2021
Miesto konania:	Bratislava, FCHPT
Garant podujatia:	Ing. Z. Sirotná, MPH, Ing. L. Staruch, PhD.,
Počet účastníkov:	50
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ladislav.staruch@stuba.sk, www.fchpt.stuba.sk
Rokovací jazyk:	slovensky,
Anotácia podujatia:	Hlavnou témou podujatia bude mikrobiologická bezpečnosť potravín a činnosť národných referenčných laboratórií v tejto problematike
Požadovaný príspevok zo SAV:	200 €

Názov podujatia slovensky:	Mlieko vo výžive
Názov podujatia anglicky:	Milk in nutrition
Typ podujatia:	Odborný seminár
Termín konania:	maj 2021
Miesto konania:	FCHPT STU Bratislava
Garant podujatia:	Ing. L. Staruch, PhD., Ing. K. Herian, CSc., doc. Ing. M. Greifová, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail:	ladislav.staruch@stuba.sk

Rokovací jazyk:	slovensky
Charakteristika podujatia:	odborný seminár
Požadovaný príspevok zo SAV:	100 €

Názov podujatia slovensky:	Mikroplasty v pitných vodách – plasty a životné prostredie
Názov podujatia anglicky:	Microplastics in drinking water - plastics and environment
Typ podujatia:	Odborný seminár
Termín konania:	Apríl 2021
Miesto konania:	Bratislava, FCHPT
Garant podujatia:	Ing. M. Syčova, Ing. L. Staruch, PhD.,
Počet účastníkov:	100 €
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ladislav.staruch@stuba.sk, www.fchpt.stuba.sk
Rokovací jazyk:	slovensky
Anotácia podujatia:	Hlavnou témou podujatia budú plasty v potravinách.
Požadovaný príspevok zo SAV:	200 €

Sekcia: Lesnícka

Vedecké konferencie: 2

Názov podujatia slovensky:	Vplyv abiotických a biotických stresorov na vlastnosti rastlín 2021
Názov podujatia anglicky:	Influence of abiotic and biotic stressors on properties of plants 2020
Typ podujatia:	Konferenciu organizuje Ústav ekológie lesa Slovenskej akadémie vied v spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou v Praze
Termín konania:	september 2021
Miesto konania:	ÚEL SAV Zvolen, SR
Garant podujatia:	Ing. Margita Kuklová, CSc., doc. Ing. František Hnilička, Ph.D
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ÚEL SAV Zvolen, kuklova@savzv.sk Česká zemědělská univerzita v Praze, Praha 6 – Suchbátka 16521, Česká republika, hnilicka@af.czu.cz
Rokovací jazyk:	slovenský, český, anglický
Charakteristika podujatia:	Prezentácia najnovších výsledkov teoretického a aplikovaného výskumu v oblasti stresovej fyziológie rastlín, vrátane aplikácie získaných výsledkov v šľachtení, pestovaní a v ochrane rastlín.
Požadovaný príspevok zo SAV:	300 €

Názov podujatia slovensky:	Aktuálne problémy v zakladaní a pestovaní lesa 2021
Názov podujatia anglicky:	Actual problems in forest establishment and silviculture
Typ podujatia:	Konferencia s medzinárodnou účasťou organizovaná Odborom pestovania a produkcie lesa NLC-LVÚ vo Zvolene
Termín konania:	september 2021
Miesto konania:	Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav vo Zvolene
Garant podujatia:	Ing. Dagmar Bednárová, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	NLC-LVÚ Zvolen, NLC-LVÚ Zvolen, Stredisko kontroly lesného reprodukčného materiálu, Masarykova 22, 960 01 Zvolen; dagmar.bednarova@nlcsk.org
Rokovací jazyk:	slovenský, český

Charakteristika podujatia:	Prezentácia najnovších výsledkov teoretického a aplikovaného výskumu v oblasti lesného škôlkarstva, obnovy, výchovy a rekonštrukcie lesných porastov.
Požadovaný príspevok zo SAV:	200 €

Prednášky: 5

Názov prednášky:	Prírodné a historické zaujímavosti západnej časti pohoria Javorie
Termín konania:	október 2021
Miesto konania:	Západná časť pohoria Javorie (Matčín zámok) – pomedzie extravilánov Zvolena a Ostrej Lúky
Prednášajúci:	Ing. Katarína Sládeková
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ÚEL SAV Zvolen, sladekova@savzv.sk
Stručné zameranie prednášky:	Terénna exkurzia so študentmi SOŠ spojená s odbornou prednáškou zameranou na prírodné a historické zaujímavosti západnej časti pohoria Javorie (Matčín zámok).
Požadovaný príspevok zo SAV:	60 €

Názov prednášky:	Lesné ekosystémy a sukcesia vegetácie v západnej časti pohoria Javorie
Termín konania:	október 2021
Miesto konania:	Západná časť pohoria Javorie (Matčín zámok) – pomedzie extravilánov Zvolena a Ostrej Lúky
Prednášajúci:	Ing. Margita Kuklová, CSc.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ÚEL SAV Zvolen, kuklova@ife.sk
Stručné zameranie prednášky:	Terénna exkurzia so študentmi SOŠ spojená s odbornou prednáškou zameranou na geobiocenologickú charakteristiku lesných ekosystémov západnej časti pohoria Javorie (geologické, geomorfologické, pedologické, hydrologické, klimatické a fytoecnologické pomery). Rastliny reagujú na meniace sa prostredie na rôznych úrovniach organizácie: jedincov, populácií a spoločenstiev. Tieto zmeny môžu byť rozhodujúce pre prežitie rastlín v heterogénnych a variabilných podmienkach prostredia.
Požadovaný príspevok zo SAV:	60 €

Názov prednášky:	Ochrana voľne žijúcich živočíchov – čo, prečo a ako ich chrániť?
Termín konania:	október 2021
Miesto konania:	Reštaurácia u Alexa, Zvolen
Prednášajúci:	doc. Ing. Peter Urban, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	UMB v Banskej Bystrici, Peter.Urban@umb.sk
Stručné zameranie prednášky:	Východiská modernej ochrany voľne žijúcich živočíchov, konfliktné druhy živočíchov, súčasné ohrozenie voľne žijúcich živočíchov a ich prostredia na globálnej úrovni, v Európe a na Slovensku, zodpovedajúce právne predpisy a medzinárodné dohovory, príklady ochrany a manažmentu vybraných skupín a druhov voľne žijúcich živočíchov a ich biotopov v Európe a na Slovensku.
Požadovaný príspevok zo SAV:	50 €

Názov prednášky:	Ambróziový chrobák drvinárik čierny - invázny druh v slovenských lesoch
Termín konania:	november 2021
Miesto konania:	Reštaurácia u Alexa, Zvolen
Prednášajúci:	Ing. Marek Dzurenko, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	TU vo Zvolene, marek.dzurenko@gmail.com
Stručné zameranie prednášky:	V posledných rokoch sa v lesoch Slovenska rozšíril pôvodne východoázijský druh drvinárik čierny (<i>Xylosandrus germanus</i>) a za veľmi krátky čas sa stal dôležitým prvkom našej fauny a významným sekundárnym škodcom. Ambróziové chrobáky z tribusu Xyleborini patria medzi najvýznamnejšie a najúspešnejšie druhy invázneho hmyzu v celosvetovom meradle. Za svoj úspech vďaka pozoruhodnej kombinácii biologických zvláštností – symbióze s ambróziovými hubami, haplodiploidii a extrémnemu inbridingu.
Požadovaný príspevok zo SAV:	50 €

Názov prednášky:	Pavúky – aké ekologické vzťahy ich ovplyvňujú?
Termín konania:	november 2021
Miesto konania:	Reštaurácia u Alexa, Zvolen
Prednášajúci:	Mgr. Ludmila Černecká, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	ÚEL SAV Zvolen, cernecka@ifsc.sk
Stručné zameranie prednášky:	Prednáška sa zameria na význam pavúkov, ich funkčnú diverzitu a využitie v prospech človeka (využitie jedu, pavučinového vlákna). Pavúky sú predátory, ktoré sa významne podieľajú na potravných reťazcoch v ekosystémoch. Ich ekologické vzťahy závisia od mnohých faktoroch prostredia, ale aj od biotických interakcií, ktoré prebiehajú medzi nimi, ich korisťou a taktiež ich nepriateľmi (parazitoidmi).
Požadovaný príspevok zo SAV:	50 €

Pedologická sekcia:

Konferencie:

Názov podujatia slovensky:	PEDOLOGICKÉ DNI 2021 – „Monitoring a detailný výskum pôdných vlastností ako účinný nástroj pre manažment a ochranu pôd“
Názov podujatia anglicky:	PEDOLOGICAL DAYS 2021 – “Monitoring and detailed research of soil properties as an effective tool for soil management and protection”
Typ podujatia:	Vedecká konferencia organizovaná Slovenskou pedologickou spoločnosťou (Pedologická sekcia SSPLPVV pri SAV) v spolu-organizácii s Katedrou prírodného prostredia LF TU Zvolen, NLC-LVÚ Zvolen, NPPC-VÚPOP Bratislava a v spolupráci s Českou pedologickou spoločnosťou
Termín konania:	september 2021 (3 dni)
Miesto konania:	Zuberec (penzión Pribiskó)
Garant podujatia:	Pedologická sekcia pri SSPLPVV pri SAV,
Kontaktná adresa, e-mail, web:	doc. RNDr. Jaroslava Sobocka, CSc., jaroslava.sobocka@nppc.sk RND. Blanka Ilavská, PhD., blanka.ilavska@nppc.sk
Rokovací jazyk:	Slovenčina, čeština, angličtina

Počet účastníkov:	100
Charakteristika podujatia:	Nevyhnutná potreba monitorovať vlastnosti pôd, študovať detailné vlastnosti pôd a diskutovať o nových prístupoch riešenia ochrany pôdy a jej udržateľného využívania, a zároveň načrtnúť možnosti riešenia. 1/ Výskum a monitoring lesných pôd vo väzbe na prírodné a antropogénne disturbancie 2/ Detailný výskum a monitoring poľnohospodárskych pôd 3/ Využívanie inovatívnych prístupov a metód v pedológii (databázové a modelové riešenia) 4/ Sekcia v anglickom jazyku (ľubovoľná téma)
Požadovaný príspevok zo SAV:	300 €

Názov podujatia slovensky:	Konferencia pri príležitosti X. zjazdu SSPLPVV pri SAV
Názov podujatia anglicky:	Conference on the occasion of the X th Congress of the SSPLPVV at the SAS
Typ podujatia:	Vedecká konferencia a zasadnutie výboru SSPLPVV pri SAV
Termín konania:	2021 (1-2 dni)
Miesto konania:	Košice
Garant podujatia:	Výbor SSPLPVV pri SAV Pedologická sekcia
Kontaktná adresa, e-mail, web:	Za Pedologickú sekciu: doc. RNDr. Jaroslava Sobocká, CSc., jaroslava.sobocka@nppc.sk,
Rokovací jazyk:	Slovenčina
Počet účastníkov:	0
Charakteristika podujatia:	Pri príležitosti X. zjazdu SSPLPVV pri SAV sa uskutoční zasadnutie výboru a prezentácie vedeckých príspevkov za jednotlivé sekcie
Požadovaný príspevok zo SAV:	50 €

Semináre:

Názov podujatia slovensky:	Udržateľný systém hospodárenia na pôde v kontexte globálnych výziev
Názov podujatia anglicky:	A sustainable land management system in the context of global challenges
Typ podujatia:	Odborná konferencia pre odborníkov, farmárov a ostatné zainteresované strany
Termín konania:	December 2021 (1 deň)
Miesto konania:	Bratislava
Garant podujatia:	Pedologická sekcia SSPLPVV pri SAV
Kontaktná adresa, e-mail, web:	doc. RNDr. Jaroslava Sobocká, CSc., jaroslava.sobocka@nppc.sk, Ing. Pavol Bezák, pavol.bezak@nppc.sk, pavol.bezak@nppc.sk;
Rokovací jazyk:	Slovenčina
Počet účastníkov:	70
Charakteristika podujatia:	Problematika je naliehavá a vyžaduje participáciu všetkých zainteresovaných strán. Zapadá do schémy Agendy 2030 a ostatných globálnych výziev pre zabezpečenie udržateľnosti prírodných a hlavne pôdnych zdrojov.
Požadovaný príspevok zo SAV:	100 €

Exkurzie:

Názov podujatia:	Potenciály využitia vinohradníckych pôd v podmienkach Malokarpatského vinohradníckeho rájónu
Názov podujatia:	Potentials for the use of wine-growing soils in the conditions of the Malokarpatska wine-growing district
Termín konania:	Apríl/máj 2021 (1 deň)
Miesto konania:	Pezinok
Garant podujatia	Pedologická sekcia SSPPLVV pri SAV v spolupráci s vinohradníkom RNDr. Vladimírom Pišom, PhD.
Počet účastníkov:	30
Kontaktná adresa, e-mail:	RNDr. Vladimír Piš, PhD., vladimir.pis@nppc.sk; doc. RNDr. Jaroslava Sobocká, CSc., jaroslava.sobocka@nppc.sk,
Stručné zameranie exkurzie:	Odborná exkurzia sa zameria na problematiku hodnotenia kvality pôd z hľadiska historických súvislostí a spoločenskej objednávky vinohradníckych produktov Malokarpatskej oblasti
Požadovaný príspevok zo SAV:	50 €

Názov podujatia:	Pedologická exkurzia do Podkarpatskej Rusi (Ukrajina)
Názov podujatia:	Pedological excursion to Sub-Carpathian Russia (Ukraine)
Termín konania:	Máj/jún 2021 (5 dní)
Miesto konania:	Ukrajina (Podkarpatská Rus)
Garant podujatia	Pedologická sekcia SSPPLVV pri SAV v spolupráci s Českou pedologickou spoločnosťou
Počet účastníkov:	20
Kontaktná adresa, e-mail	doc. RNDr. Jaroslava Sobocká, CSc., jaroslava.sobocka@nppc.sk, prof. Dr. Bořivoj Šarapatka, PhD., borivoj.sarapatka@upol.cz;
Stručné zameranie exkurzie:	Pedologická exkurzia má za cieľ preskúmať environmentálny stav Bukových lesov vrátane stavu lesnej pôdy. Diskutovať sa budú otvorené pôdne profily a námety na ochranu pôd a lesov.
Požadovaný príspevok zo SAV:	500 €

Názov podujatia:	Špecifiká pôd Tokajskej vinohradníckej oblasti - Viničky
Názov podujatia:	Specifics of soils of the Tokaj wine-growing region - Viničky
Termín konania:	október 2021 (3-4 dni)
Miesto konania:	Viničky – Tokajská oblasť
Garant podujatia	Pedologická sekcia SSPPLVV pri SAV
Počet účastníkov:	10
Kontaktná adresa, e-mail	RNDr. Martin Saksa, PhD., martin.saksa@nppc.sk; doc. RNDr. Jaroslava Sobocká, CSc., jaroslava.sobocka@nppc.sk,
Stručné zameranie exkurzie:	Pedologická exkurzia bude riešiť špecifické vlastnosti a geologický podklad Tokajskej vinohradníckej oblasti, ktoré sú predmetom sporných výkladov danej oblasti
Požadovaný príspevok zo SAV:	300 €

**Veterinárska sekcia:
Vedecké konferencie:**

Názov podujatia slovensky:	Hygiena Alimentorum XLI „Nové trendy zvyšovania kvality a bezpečnosti mäsa a mäsových výrobkov“
Názov podujatia anglicky:	Hygiena Alimentorum XLI „New trends of improving quality and safety of meat and meat products“
Typ podujatia:	Medzinárodná vedecká konferencia
Termín konania:	19. - 21. 05. 2021, (september 2021)
Miesto konania:	Hotel Patria, Štrbské pleso, Vysoké Tatry
Garant podujatia:	prof. MVDr. Slavomír Marcincák, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	Slavomir.marcincak@uvlf.sk, www.hygiena-alimentorum.uvlf.sk
Rokovací jazyk:	slovenský, anglický, český, poľský
Charakteristika podujatia:	Hlavným zameraním medzinárodnej vedeckej konferencie bude prezentovať nové trendy vo zvyšovaní kvality a bezpečnosti produkovaného mäsa jatočných zvierat a produkcie mäsových výrobkov na úrovni domácich a zahraničných producentov. Predpokladaný počet účastníkov: 200
Požadovaný príspevok zo SAV:	800 €

Názov podujatia slovensky:	63. ročník Študentskej vedeckej konferencie
Názov podujatia anglicky:	63th Student Scientific Conference
Typ podujatia:	Vedecká konferencia študentov
Termín konania:	apríl. 2021
Miesto konania:	UVLF Košice
Garant podujatia:	MVDr. Marián Prokeš, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	Marian.prokes@uvlf.sk, www.uvlf.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Charakteristika podujatia:	Študentská vedecká konferencia ŠVOČ je určená na prezentáciu výsledkov vedeckej práce študentov vo veterinárnej a farmaceutickej oblasti a v oblasti Hygieny potravín a životného prostredia. Predpokladaný počet účastníkov: 200
Požadovaný príspevok zo SAV:	300 €

Vedecký seminár:

Názov podujatia slovensky:	Seminár doktorandov - Hygiena a kvalita potravín
Názov podujatia anglicky:	Seminar of Ph.D. students - Food hygiene and quality
Typ podujatia:	Vedecký seminár
Termín konania:	Jún 2021
Miesto konania:	UVLF Košice
Garant podujatia:	prof. MVDr. Slavomír Marcincák, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	Slavomir.marcincak@uvlf.sk, www.uvlf.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Charakteristika podujatia:	Hlavným zameraním seminára bude prezentácia výsledkov

	práce mladých vedeckých pracovníkov UVLF v oblasti hygieny a kvality potravín. Seminár dáva príležitosť mladším kolegom nabrat' praktické skúsenosti pri prezentácii vlastných prác pred širokým plénom odborníkov v danej oblasti, čo významne rozšíri ich schopnosti prezentácie seba samých, ako aj ich vedeckých výsledkov. Predpokladaný počet účastníkov: 30
Požadovaný príspevok zo SAV:	100 €

Odborný seminár:

Názov podujatia slovensky:	Senzorická kvalita potravín, tradičné a moderné trendy
Názov podujatia anglicky:	Sensory quality of foods, traditional and modern trends
Typ podujatia:	Odborný seminár
Termín konania:	November 2021
Miesto konania:	UVLF Košice
Garant podujatia:	prof. MVDr. Slavomír Marcincák, PhD.
Kontaktná adresa, e-mail, web:	Slavomir.marcincak@uvlf.sk, www.uvlf.sk
Rokovací jazyk:	slovenský
Charakteristika podujatia:	Hlavným zameraním seminára bude prezentácia senzorickej kvality potravín z pohľadu spotrebiteľov ako aj výrobcov potravín. Odborníci v danej oblasti budú prezentovať nové trendy a zmeny senzorickej kvality, z pohľadu zmien výrobných postupov a produkcie nových potravín ako aj zmien pohľadu spotrebiteľov na kvalitu potravín. Seminár je určený pre odbornú aj laickú verejnosť, ktorá má záujem o nové poznatky v senzorickej kvalite potravín. V rámci seminára budú aj prezentované a senzoricke hodnotené vybrané druhy výrobkov s cieľom porovnať tradičné výrobky s novými a inovatívnymi. Predpokladaný počet účastníkov: 50
Požadovaný príspevok zo SAV:	250 €

Podujatia realizované v roku 2020

Seminár „Senzorická kvalita potravín, tradičné a moderné trendy“ konaný dňa 24.9.2020 na UVLF V Košiciach

Veterinárska sekcia Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV a Klub Hygiena Alimentorum Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach zorganizovali dňa 24. septembra 2020 v priestoroch Katedry hygieny, technológie a zdravotnej bezpečnosti potravín odborný seminár na tému „**Senzorická kvalita potravín, tradičné a moderné trendy**“. Je to o to cennejšie, že v roku 2020 patrilo toto podujatie len k zopár vyvoleným, ktoré nám korona situácia dovolila organizovať a tak účasť bola veľmi vysoká, avšak limitovaná len na 30 účastníkov. Realizovaný seminár mal za cieľ informovať odbornú verejnosť, ako aj študentov košických univerzít o aktuálnych otázkach senzorického hodnotenia potravín so zameraním na senzorické hodnotenie vína, čomu zodpovedal aj výber pozvaných prednášateľov. Účastníci seminára si mali možnosť vypočuť nasledovné prednášky: 1. MVDr. Boris Semjon, PhD. (UVLF KE) – Senzorická analýza potravín 2. Mgr. Martin Bartkovský, PhD. (UVLF KE) – Certifikácia osôb v oblasti senzorického posudzovania potravín 3. Ing. Matúš Vdovjak (Vino Vdovjak, Veľká Trňa) – Výroba a kvalita vína vo vinohradníckej oblasti Tokaj, 4. prof. MVDr. Slavomír Marciničák, (UVLF KE) – Senzorická analýza tichých vín. Po odprezentovaní uvedených prednášok bola súčasťou akcie aj degustácia vín z vinohradníckej oblasti Tokaj. Prítomným účastníkom boli prezentované „tradičné“ tokajské vína, ako aj vína pripravené „novými“ spôsobmi výroby (orange víno, víno vyrábané v kvervách, macerované vína). Aj napriek sťaženým podmienkam z dôvodu určitých obmedzení ohľadne korona vírusu, účastníci zhodnotili podujatie ako veľmi vydarené a povzbudili organizátorov do organizovania podobných typov seminárov so zameraním na kvalitu potravín.

Účastníci podujatia pri degustácii vín (foto B. Semjon)

Výsledky 8. ročníka súťaže „Mladí vedci 2019“

Sekcia: poľnohospodárske vedy

1. miesto:

Ing. Martin Juriga, PhD. za prácu (cena za rozvoj vednej oblasti): Katedra pedológie a geológie, Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov, SPU v Nitre, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra

Šimanský, V., **Juriga, M.**, Jonczak, J., Uzarowicz, L., Stepień, W. 2019. How relationships between soil organic matter parameters and soil structure characteristics are affected by the long-term fertilization of a sandy soil. In *Geoderma*, vol. 342, 2019, p. 75-84. WoS, IF 4,848

2. miesto:

Ing. Dávid Ernst, PhD. za prácu (cena za vedecký prínos): Katedra rastlinnej výroby a trávnych ekosystémov, Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov, SPU v Nitre, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra

Kolenčík, M., **Ernst, D.**, Komár, M., Urik, M., Šebesta, M., Dobročka, E., Černý, I., Illa, R., Kanike, R., Qian, Y., Feng, H., Orlová, D., Kratošová, G. 2019. Effect of foliar spray application of zinc oxide nanoparticles on quantitative, nutritional and physiological parameters of foxtail millet (*Setaria italica* L.) under field conditions. In *Nanomaterials*, vol. 9., 2019, p. 1559. WoS, IF 4,324

3. miesto:

Ing. Renata Kolláthová za prácu (cena za prínos pre prax): Katedra výživy zvierat, Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov, SPU v Nitre, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra

Kolláthová, R., Varga, B., Ivanišová, E., Gálik, B., Bíro, D., Rolinec, M., Juráček, M., Šimko, M., Hanušovský, O. 2019. The content of nutrients and fatty acids profile in different oilseeds. In *Journal of Central European Agriculture*, vol. 20, 2019, p. 1063–1068. WoS, Scopus

Sekcia: potravinárske vedy

1. miesto Ing. Zuzana Burčová, PhD. Prínos: Predkladaná práca poukazuje na využitie výliskov hrozna ako potenciálnych antioxidantov.

Oddelenie potravinárskej technológie, Fakulta chemickej a potravinárskej technológie, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Radlinského 2101/9, 812 37 Bratislava-Staré Mesto Slovenská republika

Burčová, Zuzana - Kreps, František - Schmidt, Štefan - Strážincová, Petra - Jablonský, Michal - Kyselka, Jan - Ház, Aleš - Šurina, Igor. Antioxidant Activity and the Tocopherol and Phenol Contents of Grape Residues. In *BioResources*. Vol. 14, iss. 2 (2019), s. 4146-4156. ISSN 1930-2126 (2018: 1.396 - IF, Q2 - JCR Best Q, 0.431 - SJR, Q2 - SJR Best Q). V databáze: DOI: 10.15376/biores.14.2.4146-4156 ; CC: 000466449000117.

2. miesto Ing. Lukáš Kolarič, Prínos: Práca sa zaoberá využitím alternatívneho zdroja škrobu pri výrobe cestovín so zvýšeným obsahom zdraviu prospešného rezistentného škrobu. Oddelenie potravinárskej technológie, Fakulta chemickej a potravinárskej technológie, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Radlinského 2101/9, 812 37 Bratislava-Staré Mesto Slovenská republika

Kolarič, Lukáš - Minarovičová, Lucia - Lauková, Michaela - Karovičová, Jolana - Kohajdová, Zlatica. Pasta noodles enriched with sweet potato starch: Impact on quality parameters and resistant starch content. In *Journal of Texture Studies*, 2019, 51, s. 464-474. Online ISSN 1745-4603 (2019: 1.902 - IF, 2019 *Journal Citation Reports* (Clarivate Analytics): 76/139 (*Food Science & Technology*)). DOI: 10.1111/jtxs.12489

3. miesto Ing. Aneta Ácsová. Prínos - vedecký prínos v oblasti hodnotenia antioxidačnej aktivity hydrofílnych a lipofílnych biologicky aktívnych látok pomocou *in vitro* metód -

podpora konceptu '3R' principles in animal testing (Replacement, Reduction and Refinement).

Oddelenie potravinárskej technológie, Fakulta chemickej a potravinárskej technológie, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Radlinského 2101/9, 812 37 Bratislava-Staré Mesto Slovenská republika

Ácsová, Aneta - Martiniaková, Silvia - Hojerová, Jarmila: Selected *in vitro* methods to determine antioxidant activity of hydrophilic/lipophilic substances. *Acta Chimica Slovaca*, 12(2), 200-211 (2019). <http://dx.doi.org/10.2478/acs-2019-0028>.

Sekcia: veterinárske vedy

1. miesto - MVDr. Filip Humeník, Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, (cena za rozvoj vednej oblasti):

Filip Humeník, Čížková, D., Čikos, S., Luptakova, L., Madari, A., Mudronova, D., Kuricova, M., Farbakova, J., Cente, M., Mojziso, Z., Aboulourad, S., Murgoci, A.-N., Salzet, M.: Canine Bone Marrow-derived Mesenchymal Stem Cells: Genomics, Proteomics and Functional Analyses of Paracrine Factors. In: *Molecular & Cellular Proteomics*. 18, 9, 2019, 1824-1835.

2. miesto: PharmDr. Adriána Fečkaninová, PhD., Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, (cena za vedecký prínos)

Adriána Fečkaninová, Koščová, J., Mudroňová, D., Schusterová, P., Cingel'ová Maruščáková, I., Popelka, P.: Characterization of two novel lactic acid bacteria isolated from the intestine of rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss*, Walbaum) in Slovakia. In: *Aquaculture* 506, 2019, 294–301.

3. miesto: MVDr. Zuzana Andrejčáková, PhD., Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach (cena za prínos pre prax):

Zuzana Andrejčáková, Sopková, D., Vlčková, R., Hertelyová, Z., Gancarčíková, S., Nemcová S.: The Application of *Lactobacillus reuteri* CCM 8617 and Flaxseed Positively Improved the Health of Mice Challenged with Enterotoxigenic *E. coli* O149:F4. 2019, In: *Probiotics and Antimicrobial Proteins*. <https://doi.org/10.1007/s12602-019-09578-x>.

3. miesto RNDr. Diana Kopcsayová, Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach (cena za vedecký prínos):

Diana Kopcsayová, Vranová, E.: Functional Gene Network of Prenyltransferases in *Arabidopsis thaliana*. In: *Molecules*. 24, 2019, 4556. doi:10.3390/molecules24244556